

Республикэм исоциальнэ-экономикэ хэхъоныгъэхэр

Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет изэ-хэсыгъоу блэкыгъэ тхымафэм щылагъэм тхыма-тагъор щызэрихыгъэ АР-м и Лышхъэу Тхыаклу-щынэ Аслъан. Иофтхыабзэм хэлэжыгъэх АР-м и Къэралыгъо Совет — Хасэм и Тхыаматэу Владимир Нарожнэр, республикэм и Премьер-министрэу Къумпыл Мурат, министерствэхэм, ведомствэхэм, муниципальнэ образованиехэм япашэхэр, нэмыкхэри.

Повесткэм хэтыгъэ Иофгыгъоу анахъ шхъалэу щытыгъэр 2014-рэ илээсым иапэрэ мэхих республикэм социальнэ-экономикэ хэхъоныгъэу ышлыгъэхэм язэфэхьысыжхэр ары.

Мыщ фэгъэхьыгъэу къэгущылагъ АР-м экономикэ хэхъоныгъэм-клэ ыкхи сатыумклэ иминистрэ иапэрэ гуадзэу Андрей Беляковыр. Илээсныкъом изэфэхьысыжхэм къатегущыланым ыпэ-

клэ АР-м и Лышхъэ УФ-м шхольхэм хэхъоныгъэ ягъэ-шыгъэнымклэ иминистрэу Игорь Слюняевым бэмышлэу дырилэ-гъэ Иофшлэгъу зэлуклэгъум клэу-хэу фэхъугъэхэм ар къащы-цугъ. Зэдэгущылагъоу лъэныкъуи-тум зэдырялагъэм республикэм ипашэ гумэклыгъо къызпыкырэ Иофгыгъо шхъэлитлу къыщигъэ-нэфагъ: Мыекъопэ псырыклогъэ линиэм иятлонэрэ псырыклогъэ-плэрэ Лэгъо-Накъэ екхурэ гъо-гумрэ яшлын ухыжыгъэныр. Мы мафэхэм АР-м и Прави-тельствэу и Тхыаматэу Къумпыл Муратэ федеральнэ министрэм джыри зэ луклагъ. Мыщ фэдэ зэпхыныгъэу федеральнэ гуп-чэмрэ Адыгеимрэ зэдырялэм къыкхлэпыкхон фаеу лъэныкъуи-тум къыхагъэщыгъэр респу-бликэм хэхъоныгъэхэр ышлын-

хэм фэлорышлэшт зэхэубытэгъэ планым изэхэгъэуцон ары.

Украинэм щыклорэ зэо зэ-пэуцужым ыпкъ къыкхыклэ

Дунэе инвестиционнэ форумэу къалэу Шъа-чэ джырэблагъэ щы-клогът республикэр чанэу хэлэжышт, ин-вестиционнэ площадкэ 52-рэ ыкхи инвестици-оннэ предложени

зиунэ къэзыбгынэгъэ цыфхэу тишхольыр къэклогъэхэм яфэ-ло-фашлэхэр зэрифэшъуашэу гъэцэкхлэгъэнхэм мэхъанэшхо зэрилэр, Адыгеим щыпсэурэ цыфхэм афэдэу мыхэми со-

циальнэ лэпылэгъу арагъэгъотын зэрэфар АР-м и Лышхъэу къыхигъэщыгъ.

Илээсэу тызыхэтым имэзих Иофэу ашлагъэм, республикэм социальнэ-экономикэ хэхъоны-гъэу ышлыгъэхэм А. Беляко-выр нэужым къатегущылагъ. Ащ къызэрилуагъэмклэ, блэкыгъэ илээсым мыщ фэдэ иуахътэ егъэпшагъэмэ, 2014-рэ илээ-сым имэзих промышленнэ про-изводствэм ииндекс проценти 120-м республикэм щыкхлэхыгъ. Къыблэ федеральнэ шхоль-рым а пчъагъэр гурытымклэ проценти 102-м, Урысыемклэ — проценти 101,5-м нэсых. Къыблэ федеральнэ шхоль-рым хэхъэрэ субъектхэр пштэ-хэмэ, мы къэгъэлъэгъонымклэ Адыгеим апэрэ чыплэр ылыгъ.

(Икхлэх я 2-рэ н. ит.)

Унэгъо ныбжыкхлэхэм сертификатхэр аритыжыгъэх

Адыгэкъалэ щыпсэурэ унэгъо ныбжыкхлэхэу федеральнэ про-граммэу «Псэуплэ» зыфилорэм ишлуагъэкхэ сертификатхэр зэ-ратыгъэхэм джыри унэгъуитлу къа-хэхъуагъ. Ахэр Шхонтыжъ зэш-хэгъусэхэу Нурбийрэ Зарэрэ ыкхи Бэгъ Саидэрэ яунагъохэр арых. Ахэм аратыгъэ сертифи-катхэм ахъщэу къафатлупщыгъэу арытхыгъэр яунагъохэм нэбгырэ пчъагъэу арысым елытыгъ.

Шхонтыжъ Нурбийрэ Зарэрэ клэлэцыкхлэуи зэданы. Самирэ — илээсибл, нахыкхлэу Камилэ хы аныбжъ. Ежъ Нурбий очы-лэу Иоф ешлэ, Зарэ офтальмологэу Пэнэжыкхое сымэдджэщым лут.

Джаш фэдэ, Бэгъ Саиди хъуп-хэу мэпсэу, илфыгытлуи дэгъоу, дахэу еплу, цыфышлу, еджэгъэ-шхо хъунхэм фэшл фэлъэкхыщыр ешлэ.

Зигугъу къэтшыгъэ унэгъо ныб-жыкхлэхэр Адыгэкъалэ иадмини-страцие бэмышлэу къырагъэблэгъа-гъэх. Ащ ипашэ иапэрэ гуадзэу Кушъу Славик Шхонтыжъ ыкхи Бэгъ унэгъо ныбжыкхлэхэм ящы-лэкхэ-псэукхэ нахышлу ашыным, зэрысыщтхэ яунэе унэхэр ащэ-фынхэм е арагъэшлынхэм пае къэ-ралыгъом къафитлупщыгъэ ахъ-щэр зэрытхэгъэ сертификатхэр афэгъушлэзэ аритыжыгъэх. Ежъхэм яунэе унэхэр шлэхэу ялэ хъун-хэу, ялфыгъэхэм ахагъэхъонэу, ахэр дэгъоу аплунхэу, янасып, ягушлуагъо адагъошэу, псауныгъэ пытэ ялэу щылэнхэу, бэгъашлэ хъунхэу афэлъэлуагъ.

Клэлэцыкхлуи 173-рэ апэрэ классым члэхъащт

Пэшлорыгъэшэу къызэралытэрэмклэ, Адыгэкъалэ иеджэ-плитфмэ яапэрэ клас-схэм мы илээсыклэ еджэгъум лэпэ мафэ ачлэзыдзэщтхэр клэ-лэцыкхлуи 173-рэ. Гъэреклорэм а пчъа-гъэр нэбгырэ 43-клэ нахъ маклэми, клэлэ-еджэкхэ насыпышлэ хъунхэу, дэгъоу еджэнхэу тафэлъало.

Апэрэу анахъ клэлэеджэкхуа-бэ зычлэхъащтыр къалэм иапэрэ гурыт еджакхлэу Напцлэкхэ Бадур зипашэр ары. Ащ ипчъэ-хэр Шхэныгъэм и Мафэ клэлэ-цыкхлуи 70-мэ къафызэлуйхышт.

Ятлонэрэ гурыт еджакхлэу Цы-кху Нурыйет зидиректорми нэб-гырэ 50 фэдиз апэрэу члэхъа-щтых. Ахэр зыщеджэщтхэ клас-ситлур зэтэгъэпсыхыгъэхэу, зэ-пэнэфыжхэу, гъэкхлэрэкхлэхэу клэлэцыкхлэхэм къажэх.

Напцлэкхэ Адамэ зипэщэ ящэнэрэ гурыт еджакхлэм мыгъэ апэрэу къафэкхлэлэнэу щытыр

нэбгырэ 26-рэ. Ахэми тхэкхэ-еджакхэ зыщызэрагъэшлэшт классыр къажэ.

Тарихым хэхъащтхэр, егъа-шлэм ащымыгъупшэжъэу а хъу-гъэ-шлагъэр зыгу къинэщтхэр Хъалэкхуае щышхэ шхэожъые ыкхи пшээшъэжъые цыкхлэхэу илээсыклэ еджэгъум апэрэ классым члэхъащтхэ нэбгырэ 26-р ары. Сыда плэмэ ахэр шхэныгъэм илэагъо зыщыте-хъащтхэр еджэпакхлэу къуа-джэм дашыхыгъэу, зэрэчылэу зыщыгушлукхэу а мафэм къызэ-луахыщтыр ары. Ащ идиректо-рэу Шумэн Аскэр зэрилхы-тэрэмклэ, мыгъэ яеджакхэ иапэрэ класс къычлэхъащтхэм ар янасып къыхыгъ, а гушлогъо-шхоу илээсибл пчъагъэм зэ-жагъэхэр къызшадэхъугъэ ма-фэр клэлэцыкхлэхэми, къоджэ-дэхэми ащыгъупшэщтэп.

Ятфэнэрэ еджакхлэр къуытэрэу Псэкхуэсэ дэтыр ары, идирек-торыр Дыхъу Сусан. Илээсыклэ еджэгъум мыщ дэт еджакхлэм иапэрэ класс къэкхлэлэщтыр клэлэцыкхлуи 17.

Мыхэм зэкхэми тафэлъало псауныгъэ ялэу, еджэгъэшхо хъугъэхэу, ящытхэу алоу щылэ-ныгъэм хэуцонхэу.

НЭХЭЕ Рэмэзан.

Адыгэ Республикэм и Лышхъэрэ Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинетрэ гухэкхышхо ащыхъугъ Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм экономикэ политикэмклэ, предпринимательствэмклэ ыкхи лэкхыб къэрал экономикэ зэпхыныгъэхэмклэ и Комитет итхыаматэ игуадзэщтыгъэу, ЛДПР-м ифракцие хэтыгъэ Андреев Игорь Евгений ыкхор зэрэщымылэжыр ыкхи зидунай зыхъожыгъэм иунагъорэ илахылхэмрэ афэтхыаусыхэх.

Республикэм исоциальнэ-экономикэ хэхъоныгъэхэр

(Апэрэ нэклуб. кыщещэ).

Мэзихым кыкылоц сомэ миллиард 15,5-рз фэдиз зыосэ продукцияеу йуащыг, блэкыгъэ илэсым егъэпшагъэмэ, а пчъагъэр сомэ миллион 808,7-кыз нахыб. йуащыгъэ продукциеу ипроцент 80-м ехъур республикэм ипредприятие инхэм ыкы гурытхэм ателытагъ. Ау ащ даклоу Адыгеим ипредприятиехэм кыдагъэкырэ продукцияеу йуагъэкынымкыз гумэкыгъохэр зэрэщылэхэр, ар дэгъэзыжыгъэ хуным зэрэдэлажэхэрэр министрэм игуадзэ кылыагъ.

Гъомылапхъэ ыкы переработкэ зышлырэ промышленностым ипредприятиеу республикэм итхэм илэсныкъом кыкылоц продукцияеу кыдагъэкыгъэр 2013-рз илэсым мыщ фэдэ иуахътэ егъэпшагъэмэ, процент 35,2-кыз нахыбэ хуыгъэ. Сомэ миллиарди 7-м ехъу зытефэгъэ лофшлэнхэр ыкы фэлэ-фашлэхэр ахэм агъэцэклагъэх.

Агропромышленнэ комплексым хэхъоныгъэу ышлыгъэхэм

Адыгеир инвестициехэм альэныкъокыз хъопсагъоу щытми, щыклагъэхэр зэрэщылэхэри А. Беляковым кылыагъ. Гушылэм пае, капитал шхъалэм инвестициеу кыхалхъагъэр мэзихым процент 39-кыз нахыбэ хуыгъэм, регионым щыпсэурэ зы нэгырэ гурытымкыз тельтэгъэ ахъэмкыз Урысыем — фэди 2,5-кыз, Къыблэ федеральнэ шьолпырым — фэди 3-кыз Адыгеир анахъ макъ. Джащ фэдэу инфраструктурэ хъазыр зилэ инвестиционнэ площадкэхэм япчъагъэ хэгъэхъогъэн зэрэфар министрэм игуадзэ кылгъэтхыгъ. Дунэе инвестиционнэ форумэу калэу Шъачэ джырэблагъэ щыклоштым республикэр чанэу хэлэжъэшт, инвестиционнэ площадкэ 52-рз ыкы инвестиционнэ предложении 10-рз егъэхъазырых.

Адыгеим иэкономикэ кыхалхъэрэ инвестициехэм япчъагъэ хэгъэхъогъэнымкыз пэрыоху хуэхэрэм ащыщ электроэнергиеу кыылэклахъэрэр, ащкыз кыуачлэу щылэхэр зэрэфимыкхуэхэр.

зэкыз пштэхэмэ, ахэм япроцент 83,5-мэ непэ гъэстыныпхъэ шхуантлэр алэклэхъэ, гухэлъэу щылэр а пчъагъэр проценти 100-м нагъэсыныр ары. Ащ фэдэ пшъэрыл АР-м и Лышхъэ кыгъэуцугъ.

А. Беляковым кышлыгъэ докладым зышымыгъэрэзэгъэ чыплэхэм республикэм ипашэ къащыуцугъ, ащ епхыгъэу министрствэм илыкыло упчлэ гъэнэфагъэхэр фигызагъэх.

— Мы ауужырэ илэзсхэм Адыгеим социальнэ-экономикэ хэхъоныгъэшлэхэр зеришлыгъэхэр нафэ, ау ащ тыкыщыуцу хууштэп, тилофшлэн джыри нахъ дгъэлъэшы нафэ, — кылыагъ Тхьаклушынэ Аслъан. — Джырэ уахътэ пшъэрыл шхъалэу тилэр экономикэм хэхъоныгъэхэр ышлынхэмкыз пэрыохуоу, гумэкыгъоу щылэхэр кыхэгъэщыгъэнхэр, нэужым ахэр дэгъэзыжыгъэнхэр арых. Ащкыз план зэхэубытагъэ тилэн фаеу сэллытэ. Предприятиехэм кыдагъэкырэ продукциеу илугъэкынкыз упчлэ къэуцунэу щытэп, мы лэныкъомкыз пэрытныгъэ зылыгъ шьолпырхэм ясатыр сыдыгъуу тыхэтэн фае.

Лэкыб къэралыгъохэм къащыдагъэкырэ продукциехэм ащышхэр тикъэралыгъо кырамышэнхэу УФ-м и Президентэу Владимир Путиным унашъо ышлыгъ. Ащ кыхэкыкыз, гъомылапхъэхэм ауасэ кыдэмыкылоным шьолпырхэр лыплэнхэу къафигъэпытагъ.

Адыгеим ибэдзэрхэм, итучанхэм, сатыушыплэ гупчэхэм ателы былымылым, кьолым, мэлылым, нэмыкхэмэ ауасэ зыкымылэтыным лыплъэрэ кыулыкхуэхэм ялофшлэн зэрэзашащэрэм кизупчлагъ АР-м и Премьер-министрэу Къумпыл Муратэ. Унэе предпринимательхэм, былымыр зыхуэрэ цыфхэм пэрыоху ямылэу япродукциеу йуагъэкын амал ялэ зыхуыкыз, уасэхэри нахъ зэрэпыуытхэр ащ кылыагъ, а лэныкъомкыз ахэм лэпылэгъу афэхуыгъэн, бэдзэрхэм чыплэхэр

къащаратыхъэ ашлын фаеу ылытагъ.

— УФ-м и Президент иунашъохэр шлок имылэу дгъэцэклэнхэ фае. Социальнэ мэхъанэ зилэ гъомылапхъэхэр цыфым мафэ кьэс лэкхъанхэ фае, ахэм ауасэ кыдэзыгъэклоерэ пстэуми пытагъэ хэлъэу тадзеклошт. Гумэкыгъоу къэуцумэ, псынклэу дэгъэзыжыгъэн фае. Ащкыз пшъэдэкыж зыхырэ министрствэхэм,

структурэхэм ялофшлэн нахъ агъэлъэшы ыкы язэпхыныгъэ агъэпытэн фае, — кылыагъ Тхьаклушынэ Аслъан.

Зэтыгъо къэралыгъо ушэтынхэр республикэм зэрэщыкылагъэхэм язэфэхысыжхэм афэгъэхыгъэу къэгущылагъ АР-м гъэсэнгъэмрэ шлэныгъэмрэкыз иминистрэу Хуаужэ Аминэт. Ащ кызырлыагъэмкыз, ушэтынхэр шапхъэу щылэхэм адиштэу Адыгеим щырекылокыгъэх, ащкыз федеральнэ гупчэри къафэрэзагъ.

Ушэтынхэр тапэкыз зэрэзэхэщэшт шыкхэхэр килэеджаклохэм, ны-тыхэм нахъ тэрэзэу агурегъэлогъэныр пшъэрыл шхъалэу зэрэщытыр мыщ дэжым республикэм ипашэ кышыхыгъэщыгъ.

Теуцожэ районым ит къуаджэу Тыгургъой дэт еджаплэм килэеджэкыз макыз кызырекыуалэрэм кыхэкылэу ар зэфашыжыныу фэгъэх. Ау мы псэу-

шышхъэлым и 15-м ехуылэу чыгу лахъ мин 20 фэдизэу учетым хагъэуцонэу щытыгъэм щыцэу мини 10-р ары нылэп агъэунафыгъэр. Мыщ дэжым кыхэгъэщыгъэн фае кьэлэ ыкы кьоджэ псэуплэхэм яадминистрарциехэм ябюджетхэм чыгуым епхыгъэ хэбзэлэххэр зэрарыжхэхэрэр. Шапхъэхэм адиштэу ахэм япшъэрылхэр агъэцэклэхэмэ, ябюджетхэм ахэхуошт, зэшлуахын альэкыштыри нахыбэ хуушт.

— Мыщ фэдэ еклопаклэр бгъэшлэгъонэу щыт, сыда плэмэ поселениехэм фитыныгъэу ялэхэр кызыфагъэфедэхэрэп, ащ даклоу яфэлэ-фашлэхэр зэшлуахынхэмкыз амалхэр ямылэхэу алозэ, республикэ бюджетер лэпылэгъу къафэхуэнуу зыкыфагъазэ. Мыщ дэжым кьэлэ ыкы кьоджэ псэуплэхэм яадминистрарциехэм япашэхэм къагурылон фаер зы — амалэу щылэмкыз тишлуагъэ ядгъэкыштыр, ау ежъ-ежырэу ахэр хэкыплэхэм яусэнхэ фае, — кылыагъ республикэм ипашэ.

АР-м лофшлэнымкыз ыкы социальнэ хэхъоныгъэмкыз иминистрэу Осман Альберт килэцыкылухэм зысцагъэпсэфырэ ыкы япсауныгъэ зысцагъэпытэрэ кампаниер зэрэрекылокырэм кытегушылэзэ кызырэхыгъэщыгъэмкыз, республикэм щыпсэурэ килэцыкылу мин 23-рз фэдиз ащ кызырэхыуытхэр кылыагъ. Илэсыр кызысхагъэм кыщегъэжыагъэу нэгырэ мин 18 фэдизмэ загъэпсэфыгъ, япсауныгъэ агъэпытагъ, адрэ кьэнэ-

Блэкыгъэ илэсым мыщ фэдэ иуахътэ егъэпшагъэмэ, 2014-рз илэсым имэзих промышленнэ производствэм индекс проценти 120-м республикэм щыклэхъагъ. Къыблэ федеральнэ шьолпырым а пчъагъэр гурытымкыз проценти 102-м, Урысыемкыз — проценти 101,5-м нэсых. Къыблэ федеральнэ шьолпырым хэхъэрэ субъектхэр пштэхэмэ, мы кьэгъэлъэгъонымкыз Адыгеим апэрэ чыплэр ылыгъ.

къатегушылэзэ, А. Беляковым кызырэхыгъэщыгъэмкыз, 2014-рз илэсым иапэрэ мэзих сомэ миллиарди 5-м ехъу зытефэрэ мэкъумэщ продукциеу республикэм кышыхыдагъэкыгъ. Гъэтхэ чыылэм ыкы ошъоу кьехыгъэм губгъохэм, чыыхатэхэм яягъэ екыгъ нахъ мышлэми, Адыгеим лэжыгъэ бэгъуагъэ мыгъэ кышыхыжыгъ. АР-м мэкъу-мэщымкыз и Министерствэ джыдэдэм анахъ мэхъанэшхо зэритырэ лэныкыохэм ащыщ чыыхатэхэм ягъэтлысын. Мы илэсыр кызысхагъэм кыщегъэжыагъэу чыгу гектар 76,5-мэ чыыхатэклэхэр ащагъэпсыгъэх, а лофшлэныр тапэкыз лъагъэклошт. Пхъэшхъэ-мышхъэу республикэм кышыхыжырэ нахыбэ шыгъэным, Адыгеим имызакыоу, нэмык шьолпырхэмэ а продукцияеу алыгъэлэсыгъэным пылыштых.

Езыгъэжыгъэкыз фермерхэм лэпылэгъу афэхуыгъэным фэлорышлэрэ региональнэ программэр гъэцэклагъэ зэрэхуэрэм кьэзэрэугоигъэхэр тегушылагъэх. Мы илэсым республикэм иагропромышленнэ комплекс зэклэмкыз сомэ миллион 550-рз фэдиз фатлупшышт. Ау а субсидиэхэр мэкъумэщ хызымэтшлэлэхэм афимыкыоу бэрэ кыхэкылэ. Гушылэм пае, чыгулэжхэм аштэгъэ кредитхэм ыкы займэхэм апэлугъэхъажыгъэн фэе ахъцэу федеральнэ гупчэм кытлупшырэр афикъурэп, бэдзэогъум и 1-м ехуылэу ащ фэдэ сомэ миллион 32-рз фэдиным республикэр щыклагъ. Мы гумэкыгъор дэгъэзыжыгъэным пае УФ-м мэкъу-мэщымкыз и Министерствэ тхылъ фагъэхыгъ.

рэр. Зэлухыгъэ лахъзэхэлэ обществэу «Россети» зыфилорэм мы лэныкъомкыз лоф зэрэдашлэштым фэгъэхыгъэ зэзэгъыныгъэ республикэм ипашэхэм агъэхъазырыгъ. Ащ кыдыхэлпытагъ тишъолпыр электросетевой комплекс ихэхъоныгъэрэ игъэклэжынырэ япрограммэу 2015 — 2019-рз илэзсхэм ателытагъэр. Зэрагъэнафэрэмкыз, сомэ миллиарди 10-м ехъу ащ пэлуагъэхъащт.

Республикэм ит псэуплэхэм зэклэми гъэстыныпхъэ шхуантлэр алэклэгъэхъэгъэныр АР-м и Лышхъэ пшъэрыл шхъалэу кыгъэуцугъэхэм ащыщ. Ар гъэцэклэгъэным фэшл Адыгеимрэ зэлухыгъэ лахъзэхэлэ обществэу «Газпром» зыфилорэмрэ язэпхыныгъэ агъэпытэ. Газым епхыгъэ лэныкъом республикэм хэхъоныгъэхэр щышлынхэм, гъэстыныпхъэ шхуантлэр щызэбгырызтылупшырэ станциехэу Тэхутэмыкыое районым итхэм акыуачлэхэм ахэгъэхъогъэным мэхъанэшхо зэрилэр зэхэсыгъом кышыхуагъ. Адыгеим ит псэуплэхэр

Гъомылапхъэ ыкы переработкэ зышлырэ промышленностым ипредприятиеу республикэм итхэм илэсныкъом кыкылоц продукцияеу кыдагъэкыгъэр 2013-рз илэсым мыщ фэдэ иуахътэ егъэпшагъэмэ, процент 35,2-кыз нахыбэ хуыгъэ. Сомэ миллиарди 7-м ехъу зытефэгъэ лофшлэнхэр ыкы фэлэ-фашлэхэр ахэм агъэцэклагъэх.

плэр зыдэщыс чыплэр хъопсагъоу щыт, мы ауужырэ уахътэм фелъдшер-мамыку пункт кышыхызэлухыгъ ыкы унэхэр мыщ бэу шашынхэ гухэлэ щыл. Ащ кыхэкыкыз, еджаплэр кьэгъэ-нэжыгъэным илоф джыри зэ хэллэжыныхэу АР-м и Лышхъэ министрэм пшъэрыл кыфишыгъ.

Зэхэубытэгъэ республикэ бюджетым кыхыэрэ хэбзэлэх ыкы мыхэбзэлэх фэдэхэм ахэгъэхъогъэнымкыз гухэлъэу щылэхэм ялофыгъо зырызхэм ягъэцэклэн кытегушылагъ АР-м финансхэмкыз иминистрэу Долэ Долэтбий. Мы программэр 2013 — 2015-рз илэзсхэм ателытагъ ыкы ащ кызырэдильтэу, муниципальнэ образованиехэм ащылэ чыгу лаххэр, нэмык амыгъэкощырэ мылькур кадастровэ учетым хэгъэуцогъэнхэ фае. А пшъэрылхэр 2014-рз илэсым бэдзэогъум и 1-м ехуылэу гъэцэклэгъэн фэгъгъ. Ау кьэлэ ыкы кьоджэ псэуплэхэм ялофшлэн тэрэзэу зэрэзэхамысцагъэм кыхэкыкыз,

гъэхэмэ яфэлэ-фашлэхэр афагъэцэклэштых. Зэклэмкыз мы кампанием сомэ миллиони 172,5-рз Адыгеим щыпэлуагъэхъанэу агъэнафэ. Ащ щыцэу сомэ миллиони 116,6-м ехъур республикэ бюджетым кытылупшышт.

Зэхэоным ишынагъо зышхъарыт унэхъхэм ащыпсэурэ цыфхэр гъэкощыгъэнхэм ипрограммэ Адыгеим зэрэцагъэцаклэрэм, унэгъо ныбжыкхэхэм псэуплэхэр ягъэгъотыгъэнхэм афэгъэхыгъэу нэужым къэгущылагъ ыкы зэфэхысыжхэр кышыхыгъэх АР-м псэолъэшлынымкыз, транспортымкыз, гъогу ыкы псэуплэ-коммунальнэ хызымэтхэмкыз и Министерствэ ипашэу Валерий Картамышевыр. Лофыгъоу зытегушылагъэхэм япхыгъэу зэхэсыгъом хэлэжыагъэхэм унэхъо гъэнэфагъэхэр ашыгъэх. Ахэр гъэцэклагъэхэ зэрэхуэрэмкыз ащ фэгъэзэгъэ министрствэ, ведомствэ пэпчэ пшъэдэкыжэ зэрихыштыр АР-м и Лышхъэ кизухым кьарылагъ.

ТХЪАРКЪОХЪО Адам.

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм идепутатхэмрэ и Аппаратрэ гухэкышхо ащыхуыгъ Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм экономикэ политикэмкыз, предпринимательствэмкыз ыкы лэкыб къэрал зэпхыныгъэхэмкыз и Комитет итхыаматэ игуадзэу Андреев Игорь Евгений ыкыор игъонэмысэу дунаим зэрехыжыгъэр ыкы цымылэжым иунагъорэ игупсэхэмрэ афэтхъаусыхэх.

ХЫМ ИНЫДЖ

**Хьакӕщым лыжхэр щызэхэсых,
Лӕпкӕ юфхэм ахэр зедӕусэх.**

Апэрэ лыжыыр

Тильӕпкӕкӕ тэ тымакӕу,
Тиadyгабзи кӕдӕу,
Кӕдыплӕм зэрӕлӕпкӕу
Игӕонӕмысӕу титӕу,
Зылауӕгӕр зы нӕбгырӕп,
Зы цыфӕп
Гугу зышыгӕр,
Утыгум кӕиуцауӕгӕу
Шхъӕшыгӕр кӕизыыхыгӕр.
Охтӕжым тызӕридзӕу,
Иормӕ тычӕгӕбӕу,
Остыгӕр тфӕкӕсагӕу
Къӕбархэр зӕхӕтӕхы.
Ятыгӕуапӕр шхъафӕу,
Гупшысӕр янахыпӕу
Ащ фӕдӕ цыфмӕ гъашӕм
Шӕныгӕм цы кӕыхахы.

Гууз ухъунба адӕ,
Зы минӕп,
Миллионӕп,
Миллион пчӕгӕ лӕпкӕым
ӕкӕзы адыгабзӕр.
ӕкӕзы исабыӕу,
Ишӕоу псӕм шыщ гупсӕр!
Зильфыгӕ хӕт зихымӕр?
Ар нышӕм ышӕныӕп.
Ухӕтми угу егъунба,
Уинӕрылӕгъоу,
Шыпкӕу
Уильӕпкӕ иныдӕлфӕбзӕ
Ошӕуапцӕм хӕкӕкӕжымӕ,
Уикӕгӕкӕонӕу пшӕлӕз,
Пхыпхыпхыӕу зӕхӕтӕкӕоу,
Пытапӕу о уилагӕр
Хымӕ кӕӕрал мӕхъужымӕ?

Хымӕ кӕӕралмӕ абзӕ
Ыпӕ рагӕшӕу хабзӕш,
Тиadyгабзӕ псыхъоу
Лӕчӕлӕсӕм чӕгӕлӕадӕ.
Тыфӕмысакӕу тӕри
Ныдӕлфӕыр кӕдгӕнагӕш,
Тӕмӕнчӕ бгӕжым фӕдӕу
Ерагӕу тӕгӕлӕатӕ!

Тыркуер ары юфыр!
Тильӕпкӕу шыбӕгӕуагӕм
Ышӕжӕрӕп адыгабзӕр,
Ар тӕркӕ гугӕкӕд.
Адыгӕр ахӕкӕхъӕ,
Дунӕ ехыжыагӕм
Иж хъарзӕ хӕунӕхъуӕ,
Мӕхъупӕ лӕпсӕкӕд.

Сыгу кӕӕкӕжыыгъ,
Бӕмышӕу
Тыщыӕу а хӕгӕгум
Синоп шыщ адыгӕлыр
Нӕцх-гушхӕу кӕытпӕгъокӕы.
Мӕгушӕ тильӕгӕгӕш,
Нӕхъоир тель ынӕгум,
Ау зы хъарыф ныдӕлфӕкӕ
Кӕылошӕрӕп,
Гур зӕпкӕы...
Ильӕс тӕкӕищ ыныбжӕ ащ,
Ныбжыкӕу пфӕлохӕнӕп,
Ащ нӕсфӕ ымышӕлагӕр,
Кӕнагӕм ышӕжыынӕп,
Еж юфа,
Исабийхэр лӕпкӕынчӕу
Кӕыгӕнагӕх.
Шӕослонба аӕжыщтыр:
Тятӕжхэр адыгагӕх!

Ятӕнӕр лыжыыр

Тыркуем унӕмысми,
Хӕкужым бӕ ащ фӕдӕу
Зятӕжхэр адыгагӕу
Исыщтыр, сӕ ослон.
Тикӕлӕхэр дгӕсагӕп,
Лӕшыщӕу ашхъӕ фитхӕу
Щыдгӕпсӕугӕх чышхъӕм,
Джы яныдӕлфӕ япый!
Хӕкужым тызӕрисӕу
Тшӕкӕды адыгабзӕр,
Тильфыгӕмӕ якӕсӕу
Кӕыхахы урысыбзӕр,
Гумӕкӕу тызхӕфагӕм
Хӕкӕплӕ фӕдгъотышӕрӕп,
Лӕразӕу тызпхӕонтагӕм
Кӕкӕлӕгуи тыфӕхъушӕрӕп.

Сӕ сикъорылфхэр марыш,
Кӕлӕлыгыплӕм сӕцӕх,
Адыгӕу чӕсӕгӕхъӕх,
Урысӕу кӕычӕкӕжыых.
Нӕужым тидунае
Нӕпс-лупскӕ хӕсӕцӕжыых,
Ау урысыбзӕр лӕшы,
Тӕкӕ-тӕкӕоу сшӕутехъажыых.
Техъажыых кӕдзӕ-надзӕ
Тшӕжыыгӕш адыгабзӕр,
Тӕр-тӕрӕу,
Тинӕлуагӕкӕ
Хӕтӕпӕмых тфӕхъуӕш.
Нӕхашӕ тимыӕжӕу
Гугӕнчӕу тыкӕнагӕш,
Тахӕтӕу гукӕкӕжымӕ
Кӕтӕхы непӕ гъашӕр.

Сыда кӕкӕжыӕрӕр,
Кӕало,
Нарт лӕпкӕу ущытыгӕкӕ,
Пкӕ уимыӕжым фӕдӕу
Кӕурӕжӕу укӕнагӕм?
Сыда кӕкӕжыӕрӕр,
Кӕало,
Ныбджӕгу,
Тӕхъакӕ-жӕкӕужыкӕ,
Кӕушхъӕтхыр тиджӕнӕтз
Тӕ нӕмыкӕ гӕгу хӕтхыгӕм?
Тӕ тыиныжыба джыри,
Тӕ джыри тылбылан,
Тыгушӕлӕштмӕ,
Псалӕр ошӕогум нӕс тӕтын!
Ау гукӕкӕжыкӕ шыӕр
Тхъамыкӕ,
Щымыӕ папкӕ,
Иуахӕтӕ ӕкӕкӕжыгӕш,
Ащ кӕжӕ Тхӕр,
Ихъакӕ.

Миллион пчӕгӕр пкӕнчӕу
Тыркуем ӕкӕдӕжымӕ,
Минишӕкӕ талытӕу
Тӕ хӕкум тыцӕлӕжыы.
Кӕнагӕр бӕп, сикъошхэр,
Тильӕпкӕ кӕдыплӕм ит,
Псӕхӕхыр кӕытӕнӕцӕу,
Нӕцӕлӕу кӕытшхъащыт.

Ящӕнӕр лыжыыр

Хъау, купыр, шӕутӕрӕзӕп,
Шӕуипсалӕи дезгӕштӕнӕп,
Псы шӕркӕу кӕысшыхъуӕш,
Ащ ымӕ гум ыштӕнӕп.

Зыжыгӕцӕкӕжыӕ непӕ
Хъадагӕр кӕшӕуӕтыгъ,
Шӕупсауӕ зыжыгӕжыи,
Шӕулагӕу кӕшӕуӕтагъ.
Ау тӕкӕу зышӕуплӕыхъӕх,
Къошхэр,
Тыпсаух,
Тыузынчӕх,
Шӕудалуи зӕхӕшӕухын,
Орӕд тиadyгабзӕ!
Ащ непӕ тырӕпсалӕ,
Ымакӕи дахӕ, кӕабзӕ,
Атӕ кӕныжӕу тилӕш,
Ипыйхэр кӕарыунчӕх!

Кӕурӕжӕу тыкӕнагӕу
Сӕ сшӕуш шӕо шӕумыгӕхъу,
Тыижӕрӕ лӕпкӕ, тыпыт тӕ,
Бӕ джыри кӕдгӕшӕшт,
Бӕ тапӕ илӕыр юфӕу,
Тильӕпкӕи ядгӕшӕшт,
Щӕрӕ! тиadyгабзи,
Тильӕпкӕи орӕбагу!

Тицӕфхэр нӕмыкӕ лӕпкӕм
Кӕахӕщых ядӕхагӕкӕ,
Кӕахӕщых яшӕн-хабзӕкӕ,
Янӕф-бӕрӕчӕтыгӕкӕ,
Мы чышхъӕм щымӕкӕна
Шӕныгӕр зиостыгӕр,
Шӕныгӕлӕжӕу макӕп
Дунаим тӕ еттыгӕр!

Дзӕкӕлӕхэр,
Кӕулыкӕушӕхэр,
Зӕлӕшӕрӕ усакӕхэр,
Дзӕпацӕхэр, цыф ӕзӕхэр,
Гум нӕсрӕ орӕдыӕхэр,
Зӕлӕшӕу кӕытхӕкӕжӕр,
Тинепи тхӕтыр макӕп,
Тыбай гушхъӕлӕжыыгӕкӕ,
Типхъуантӕ ацкӕ нӕкӕп.
Нӕгӕмӕ Шор, Кӕармӕкӕр,
Бӕркӕуӕ, Кӕаншӕо Гӕурыр,
Ягӕгу шӕо шӕушӕштмӕ тилӕх,
Зӕу Темыркӕанӕ Юр!
Хъагӕундӕкӕомӕ япхъу кӕсӕу
— графиня дю Люар!
Генералиссимус Черкасскӕр,
Джащ фӕд Хъаткӕо Омар!
Кӕззанӕкӕо Джӕбагъ,
Шарлоттӕу ти Айцӕт,
Дунӕ цыфыых ахэр,
Яжыагӕо ом цӕшӕт!
Зӕлӕшӕу,
Игуӕу пшыӕу
Зытефӕу тилӕр бӕ,
Джащ пае ауж титӕп,
Тимытмӕ бӕмӕ апӕ...

Лыхъужыхэм тарӕпагӕ,
Тӕц пае псӕр зытыгӕмӕ,
Зӕожым илӕхъани,
Хӕгӕгу зӕошхом игъуи...
Тятӕжхэр машӕм пахъахи,
Щылакӕр кӕытатыгӕмӕ,
Тыфитӕп тылӕжыын тӕ,
Тинепи,
Тисыдигъуи!

Яплӕнӕр лыжыыр

«Тинепи,
Тисыдигъуи
Тыфитӕп тылӕжыын!» —
Кӕӕлуагӕр, ошӕ, шыпкӕ,
Тильӕпкӕ зиужыжыын,
Тиadyгабзи псыхъоу,
Псы кӕаргӕо чымыщӕн,
Ильӕсхэр кӕыц зыфӕхъуӕрӕм
Лӕпкӕ псалӕр шыгӕукӕн!

Хыбзыуми,
Кӕолӕбзыуми,
Кӕылбӕ-темыр бзыуми,
Зӕрӕдунаеу пштӕмӕ,
Ащ теплӕгӕощт псӕушхъӕми,
Хы-псыхъоми, тенджызми
Тильӕпкӕ цӕ афишыгъ,
Мӕхъанӕр ацӕкӕлӕхъу
Цӕ шхъафхэр ыусыгъ!
Чыопсым кӕыщыкӕгыи,
Ычӕлӕгъ чӕлӕгӕылӕхъагыи,
Тяджӕнӕу адыгабзӕкӕ
Цӕ минхэр непӕ шыӕх.
Псӕолӕ шыгыи,
Лӕагъуи,
Ошӕ кӕатибл ашхъагыи
Анӕсхӕу ныдӕлфӕбзӕкӕ
Тицӕфхэр мӕгушӕлӕх!

Тӕ тыбзӕ чынтӕ, кӕынӕп,
Ымакӕ лужоу шытми.
Зӕгӕшӕлӕгуае хъунӕп
Уишыпкӕу уфӕрӕжыи.
Огъу гъажоу тыгӕрыжӕп,
Онтӕгъоу, кӕынӕу плӕштми.
Пӕ кӕибгӕхъащт уцӕфмӕ,
Ухӕтми,
Сыд уныбжыми!

Кӕӕлуаки боу шылагъ,
Бзӕ шхъаф емыгӕпшагӕу,
Ащ гугӕр тщигӕгӕупшӕу,
Тӕц пай зӕмыдзӕкӕжӕу.
Дгӕтхъамыкӕлӕгӕш тыбзӕ,
Гурышхъоу тызӕплӕжыы,
Гушӕлӕ-лӕкӕ минхэр
Пхӕонтӕжым дӕкӕдӕжыых...

Нӕбгырипшӕ егӕгумӕкӕмӕ,
Нӕбгыришӕ кӕбгӕотынӕп
«Тынапӕ тизӕкӕуацӕ» ылонӕу,
Кӕӕгуӕнӕу.
Гумӕкӕ-гуиш юфышхоу
Тпшӕ дӕлым ыгӕпӕнӕу.
Нахыӕбӕр ныбӕрыеш,
Лӕпкӕ хабзӕр ябзыпхӕнӕп!

Ау тӕ тӕгугӕ непӕ,
Ттхъаӕжыышӕунӕу напӕр,
Кӕдыгӕу тшӕлӕр хабзӕр
Тицӕфмӕ кӕаштӕжыынӕу,
Ижӕрӕ лӕхъаным фӕдӕу
Типчӕагы хӕхъожыынӕу!
Джащыгӕм адыгабзӕр
Дгӕбзӕрӕбзӕн бзыу пцӕшхъоу,
Адрамыдабзӕу,
Дахӕу,
Ащ тӕри тырыгушхоу!

Ятфӕнӕр лыжыыр

«Мы сӕшхо псыцубжӕ
ӕпшӕ шӕуцӕ дахэр, сӕ зӕ-
рӕсшӕсӕшхо ӕпшӕ шӕуцӕ
дахэм фӕдӕу ори пшӕс-
шхо ӕпшӕ шӕуцӕ даха?»
«Сипкӕголӕж кӕгупӕф, кӕ-
пӕфыж, кӕмӕжыакӕ, псы-
курбӕнӕишӕу, хылушӕо уцы-
хъу. О уизакӕоу уипкӕгол-
лӕж кӕгупӕф, кӕпӕфыж,
кӕмӕжыакӕ, псыкурбӕнӕ-
ишӕу, хылушӕо уцыхӕоп, тӕ-
ри типкӕголӕж кӕгупӕф,
кӕпӕфыж, кӕмӕжыакӕ,
псыкурбӕнӕишӕу, хылушӕо
уцыхъу». —

Зӕхӕшӕоха,
лурылупчӕр зӕрӕшӕагӕр?!
Кӕзылошӕуӕрӕм жабзӕу
лулӕыр зӕрӕтхъагӕр?!
Кӕерӕу зы лурылупчӕ
Зышӕотхъамыкӕм тыбзӕ,

Кӕерӕу кӕоджӕх-кӕоджӕшхӕ!
Тимазӕ изыгӕзӕ!

Джащ фӕдӕх гушӕлӕжхэр,
Тигӕсӕпӕтхыдӕжхэр!
Сабийхэр рыбгӕсӕштмӕ,
Акӕыл ябгӕгӕотыштмӕ,
Нӕмыкӕ ульымышъуж,
Нӕмыкӕ емыгӕпшаж.

Ау тӕ зӕтымпӕсыжӕрӕр,
Хӕт тыгӕу фӕпсыжыын?

Тильӕпкӕ тымылӕйтӕжӕу,
Ащ лупшӕ тӕ фӕтшыжӕу
Тыадыгӕн тӕӕкӕынӕп,
Тикӕынми тахӕкӕынӕп...

Яхӕнӕр лыжыыр

Адыгӕкӕ уеджӕнӕу,
Иадыгабзи иеу,
Ихабзи ыгӕцакӕу,
Плӕытӕнӕу адыгӕлӕу
Бӕ дӕдӕ кӕытхӕмыт,
Бгӕотыщтыр изышӕан.
Ау сӕшӕх сӕ сабийхэр,
Нӕфшӕагӕом исурӕтхэр,
Орсӕрӕу адыгабзӕкӕ,
Сигӕатхӕу ныдӕлфӕбзӕкӕ
Гушӕлӕрӕ шӕ пчагӕхэр,
Лӕпкӕ гӕогур хӕзыыхыгӕхэр.

Джащ пае сӕ сыгу кӕдрӕп,
Ащ фӕдӕ чыплӕ ситӕп!

Яблӕнӕр лыжыыр

Гумӕкӕ шымыӕм фӕдӕу
Орӕдхэр кӕызфӕтӕжыӕз,
Тиadyгабзи тӕри
Лӕпкӕынчӕу тыкӕнӕжыы.
Зӕлӕшӕу тилӕр бӕ,
Ау тыбгӕ тытеожӕз,
Тызыщытхъужӕу тӕоз
Лӕбгӕу лӕпкӕым етӕдзыжыы.
Пшӕрылӕ тилӕнӕу шыт
Тильӕпкӕу чымытӕтмӕ,
Псӕм нӕсӕу а пшӕрылӕыр
Шылакӕу шхъадж фӕхъушӕтмӕ!
Адыгӕм адыгабзӕр
лулӕынӕу гъашӕм шытмӕ,
Пыдз зышӕрӕм хъайнӕпагӕу
Хӕт шыщми,
Фальӕгушӕтмӕ!

Пшӕрылӕ тилӕнӕу шыт
Еджӕным едгӕхъунӕу,
Сабыйхэм яеджакӕ
Тынаӕ тедгӕтынӕу,
Гӕсагӕхэр зыщыбӕм,
Зӕхашӕр шыбӕгӕощт,
Лӕужым тыдӕлажыӕм,
Тильӕпкӕи кӕнӕжыышӕт!

Усакӕр

Гушӕлӕм тегӕзекӕ,
Гушӕлӕм чыыр зӕлӕшӕ,
Гушӕлӕм кӕуачӕу илӕр
Тӕ дӕгӕо зӕхӕтӕшӕ,
Зӕ гуанӕм блӕр кӕырешы,
Зӕ цыфхэр зӕфегӕблы,
Е машӕкӕ,
Жыы стыркӕ
Чышхъашӕр ащ егӕплӕы!

Гушӕлӕу «адыгабзӕр»
Типшӕрылӕ шхъаӕу шытмӕ,
Адыгӕу тыдӕ шыи
А юфым рыгӕозӕштмӕ,
Хы ныджри кӕушхъӕ пкӕшӕм
Зӕгорӕм лӕкӕжыын,
Лӕужмӕ янӕфапӕу
Лӕпкӕ тыгӕр кӕпсыжыын!

Бэгъашлэ охъу, Хьасан!

Непэ зигугъу къэтшымэ, тинахьыжхэм агу къэдгъэ-кыжымэ тшоигъор зыщыпсэурэ ыкли зыщылэжьэрэ Адыгкьалэ имызакъоу, илофшлагъэхэмкӀ Адыгэ Республикэм дэгъоу шызлэашлэрэ, милицием иподполковникъу Ситкин Хьасан ары. Тэри Хьасанэ зытшагъэр непэ. 1958-рэ илээсым журналистэу илофшлэныр зесэгъажьэм, етӀанэ КПСС-м и Теуцожь райком инструкторэу сызыщэтӀым кыщегъэжъагъэу тэшлэ, непэ кызнэ-сыгъэм нибджэгъуныгъэ-блэгъэныгъэ здытӀ, тызэлукӀэмэ, тыгу къэдгъэкӀыжыны тэгъоты. ШыӀэныгъэ гъогу кынэу, гъогу шлагъоу кыкӀугъэми тыщыгуаэ.

Хьасанэ 1934-рэ илээсым шышхьэлум и 31-м Теуцожь районимкӀэ Аскъэлае кыщы-хъугъ, ятэу Мустафэрэ янэу Асыетрэ мэкъумэщылэ кызырыкӀуагъэх, колхозхэр зы-зэхачэхэм апэу хэхъагъэхэм ащыщыгъэх. Зэхъхъэгъусэхэм лъфыгытфэу зэдагъотыгъэхэр цыф шъабэхэу, рэхъатхэу, илофшлэныр шу альэгъоу, адыгэ шэн-хэбзэ-зэхэтӀкӀэхэр ягунэ-сэу аплугъэх. Алахьэм джэнэтыр къарет.

Хьасанэ гъэсэныгъэ зэригъэгъотыным нахь пыщэгъэу щытыгъ. Ары 1951-рэ илээсым Аскъэлае дэтыгъэ илээсибл еджапӀэр кызыуэхым, Пэнэжыкыуае кӀозэ 1954-рэ илээсым нэс ащ игурыт еджапӀэ ишӀэ-ныгъэхэм закӀышчыгъэхъагъэр. Илофшлэныр Аскъэлэе еджапӀэм итхылъеджапӀэ ипашэу ригъэ-жъагъ. 1955 — 1958-рэ илээс-хэм дзэм къулыкъу щихьыгъ. Ащ кызыекӀыжым Апшеронскэ районимкӀэ Нефтегорскэ дэт профтехучилищым чӀахъэ, ащ щеджэхэрэм япрофсоюз комитет итхьаматэу хадзы, дэгъу дэдэу кыуэхыш, элек-трик сэнэхъатыр зэригъэгъотыгъэу чылэм 1959-рэ илээс-ым къэкӀожьы.

— А лъэхъаным колхоз тхьамэагъэр Бэрзэдъ Махьмуд, — игукъэкӀыжхэм ташегъэгъуа-зэ Хьасанэ. — Колхозым элек-трик илагъэл. Илофшлэныр ез-гъэжъэнэу сыфай, саштэштэуи сыкъагъэгъугъэ шъхъае, кӀыхъ-лыхъэ ашы. Чылэм сыдӀкӀын сыгу хэлъзэ, Тыгъужь Андаур (райисполкомым итхьаматэ игодзагъ) кыхэгъушыи, «Мыр зыдэжъугъэкӀыкӀэ, тыдэ элек-трик кышъухыжышты?» ылуи, саригъэштэгъагъ. Мазэ къэс трудодень 30 сфатхыштыгъ.

Иоф ышӀэзэ Москoвскэ Все-союзнэ юридическэ институ-тым ифилиалэу Краснодар дэтым заочнэу щеджэнэу ре-гъажьэ. 1962-рэ илээсым Те-уцожь райнарсудым (итхьамэ-тагъэр Чыржын Аскербый) суд-исполнителэу Иоф шишӀэнэу аштэ. Илээсым ехъурэ шылэ-жъагъэу къэралыгъо кӀоцӀ Иоф-хэмкӀэ Теуцожь районим иот-дел иследователъхэм ахагъа-

сыжъэу, Иофым фегъэу ес-тэу, сипшэрылхэр сы-мыгъэцакӀэхэу. Непэ кызнэсыгъэми ащ тет. Ауми, зекӀэ ышӀэу цыф шыӀэп. Следователэу саштэнэу кызыздэгъу-щылэхэм занкӀэу яслогъагъ сызэрэфэмынэлуасэр, лэпылэгъу зэрэсищыкӀа-гъэр. Арыш, а лъэхъа-ным кызыделэгъэхэр сщыгъупшэхэу кыхэхкӀы-рэп. Ахэр милицием ихэ-ку отдел иследственнэ отдел ипэщэгъэу Джэн-чэтэ Мосэрэ районимкӀэ следовател пашэу тилэ-щтыгъэ Псылушъо Чэсэ-бийрэ. Анахь зыналэ

гъэх, пэщэ бэлахыгъэх, Иоф адэпшӀэнкӀэ псынкӀагъэ. Рай-оным лэжыгъэ дэгъу кыща-хыжыштыгъ. Хэхъоныгъэхэр ышӀыштыгъэх, хэкумкӀэ пэрыт-хэм ащыщыгъ.

Ежъ Хьасанэ пашэ зыфа-шыгъэ коллективри дэигъэп. Ауми, зэшлохыгъэн фэе Иоф-гъоу щытыгъэр макӀэп. Кол-лективым хэхъоныгъэхэр егъэ-шыгъэнхэ, пэрытхэм ахалытэу шыгъэн фэягъэ. Ащ пае дис-циплинэр гъэпытэгъэным, ежъ илофшлэгъухэми япшэрылхэр агъэцкӀэнхэм иамал ялэным ишыпкӀэу пыл.

РОВД-р зычӀэтыгъэ унэр дэй дэдагъ. Шэщым фэдагъ. Унэ ныкшошышхоу бэшлагъэу зыуж икӀыжыгъэхэ, пчъэ-шъхъаны-гъупчэу халхъэгъагъэхэри шъужыгъэу, гум ранэжыгъэу щытым Ситкиным ыналэ ты-

— кытфелуатэ Хьасанэ. — Апэ нэбгырищ нылэп тызэрэхъу-щтыгъэр. Кыыздэзыгъэжъагъа-гъэр ХьакӀэко Сулиет. Джы тызэрэхъурэр нэбгырий. Зэ-кӀэми апшэрэ гъэсэныгъэ яӀ. Анахь нибжыкӀэу тилэр Пшы-датэкӀо Светлан. Зипшэрылшэ зымыгъэцакӀэрэ тилэп. Къахэ-гъэщымэ сшӀоигъор Натхъо Аскэр. Зэрэочыл дэгъу дэдэм имызакъоу, нэутх, чан, хъуп-хъэ. Тигушлуагъуи, тимэфэкли, тигумэкли афэгъэзагъэр ары. Лъэшэу тыфэраз.

Ситкин Хьасанэ тыдэ за-гъакӀуи, сыд фэдэ ИофшӀэн зылуагъахыи ипшэрылхэр еӀолӀанӀэ имыӀэу, ищытхъу, идэхэ аригъалозэ, ыгъэцӀагъ. Ащ фэшыхъат илофшлагъэхэм уасэу кыфашыгъэр. ЗекӀэ къэпчыгъуай, ащыщхэм ацӀэ къетӀон. Медальхэу «50-летие советской милиции», «За без-зупречную службу» зыфилорэм истепенищ, «Ветеран труда», «200-летие МВД России», Тло-гъогогъо СССР-м и МВД ими-нистрэ ищытхъу тхылхэр, «Адыгэ Республикэм изаслу-женнэ юрист» зыфилорэ шыт-хъуцӀэр кыфагъэшышлагъэх, Адыгэ Республикэм и Адво-катскэ палатэ исовет ичле-нэу пчъагъэрэ хадзыгъ.

Унэгъо дахи ышӀагъ. Ишъ-хъэгъусэу Светланэ ПэнэхэскӀэ Бастэ Алыи ыпхъу. НэбгыришӀур зы шыӀэныгъэ гъогу зызэды-техъагъэхэр илээс 50 зэрэхъу-гъэр тызхэт илээсым ижъо-ныгъокӀэ мазэ хагъэунафыкӀыгъ. Светланэ МыекӀопэ медучи-лищыр кыуухи, медсестрау илээс 40 Иоф ышӀагъэу тӀы-сыжыгъэ.

Зэхъхъэгъусэхэм лъфыгыищ зэдагъотыгъ, ахэр дахэу аплу-гъэх, рагъэджагъэх. Щыми уна-гъохэр ялэх. Анахьжыгъэу Рус-лъан Новочеркасскэ политех-ническэ институтыр кыуухыгъ, Яблонoвскэм дэт псэолъэшӀ организацием ипаш. Ащ ишъхъэ-гъусэу Людмилэ тучантес. Ахэм шъаорэ пшъашэрэ зеданӀу.

Руслъан кыкӀэлъыкӀуагъэхэр Нурдинрэ Фатимэрэ. Ахэр зэ-тӀуазэх. Нурдин исэнэхъаткӀэ юрист, хьапсым шылажъэщтыгъ, пенсием кӀуагъэ. Ишъхъэгъу-сэу Саидэ (ГъонэжыкӀомэ япхъу) Адыгкьалэ ифинотдел ипашэ игуадз. Зэхъхъэгъусэ-хэм лъфыгыищ зеданӀу.

Фатими Новочеркасскэ по-литехническэ институтыр кыу-ухыгъ, унагъо ихъагъ, Цейхэм янысэу Хьакурынэхъаблэ щеп-сэу. Ишъхъэгъусэрэ ежыиррэ лъфыгыищ зэдагъотыгъ.

Ситкин Хьасанэ ыныбжы илээс 80 зэрэхъурэр тызхэт шышхьэлэу мазэм и 31-м хи-гъэунафыкӀышты. Тэшлэ Иофшлэ-гъэшхохэр зэрилэхэм фэдэу нибджэгъухэмкӀэ зэрэбаир, зыдэлэжъагъэхэр, ыкшош-ла-хылхэр, иблагъэхэр кызыре-кӀолӀэштхэр, зэрэдэгъушӀоштхэр, зэрэфэхъохъуштыгъ. Алахьэм зекӀэ кыдегъэхъу. Тэри, Хьа-сан, тыпфэлъало джы нибжы-кӀашъо кызырэптеорэм уте-мыкӀэу (ащ хэти илээс 60 горэ нахь ритырэп), уицӀыфышлугъэ кыкӀлемыгъэчэу джыри бэу бгъэшӀэнэу, уицӀыфэгъэхэм къа-кӀэхъухъэхэрэм янасып плэ-гъоу, шлоу, дэгъоу, дахэу шыӀэр кыбдэхъоу ушыӀэнэу.

НЭХЭЕ Рэмэзан.

Хьасанэ илофшлэгъухэр кыфэгъушӀох

Адыгэ Республикэм и Очыл палатэ ИофшӀэныр щыдэзгъэжъагъ Хьасан Мус-тафэ ыкӀом. Илээс 20 хъугъэу тызэдэлажъэ. Насыпыгъэу зыфэсэлъэгъужы опытышхо зилэ ащ фэдэ очылым, цыфышӀум, гукӀэгъушхо зыхэлъым Иоф дэсшӀэнэу зэрэхъугъэр.

Дисциплинэшхо хэлъ, илофшӀэн хэшӀыкӀышхо фыри, сырэ лъэныкъомкӀи ыналэ зытетыж, тищысэтехыпӀ. Гумэкл зэфэшъхъафхэр ялэхэу кыеуалӀэхэрэм яфитыныгъэхэр кыуэхъумэгъэнхэр пшэрылшэ шъхъалэу зыфелъэгъужы, цыфхэм ыгурэ ыпсэрэ етыгъэу афэлажъэ.

«Тхъауегъэпсэу» есэлэ ащ арэуштэу, емызэщыжъэу Адыгеим ицӀыфхэм ящыкӀэгъэ юридическэ лэпылэгъур зэраритырэм фэшӀ.

Хьасан Мустафэ ыкӀор! УиубилейкӀэ сыпфэгъушӀо! Псауныгъэ пытэ уилэнэу, бэгъашӀэ ухъунэу, шлоу, дэгъоу шыӀэр кыбдэхъунэу сыпфэлъало. Ренэу укытхэтынэу пфэсэлэ.

ХЬАКӀЭКО Сулиет.

Адыгэ Республикэм и Очыл палатэ икьутамэу Адыгкьалэ шыӀэм Хьасанэ си-пашэу Иоф шысшӀэнэу 2002-рэ илээсым щезгъэжъагъ. Сигуапэ ащ фэдэ цыфым сыготынэу зэрэхъугъэр. Ащ фэдэу лыгъэ, адыгагъэ, зыфэгъэзэгъэ ИофшӀэным хэшӀыкӀышхо фырилэу сапэ кыкӀыгъэп. СыпфэгъушӀо, Хьасан Му-стафэ ыкӀор, уиубилейкӀэ. Псауныгъэ пытэ уилэнэу, ренэу тапэ уитынэу, уишъхъэгъусэрэ орырэ шъуздэтхъэжъэу, шъуильфыгъэхэм ягушлуагъо адэжъугошъэу шъушыӀэнэу сышъуфэлъало. БэгъашӀэ охъу! Тхъауегъэпсэу акъылышхоу Тхъэм кыпхилхъагъэр лушыгъэ хэлъэу илээс пчъагъэхэм кызырэддэбгоштырэм фэшӀ.

ЖЭНЭ Алыи.

хъэ. Апэ следовател кызы-рыкӀоу, етӀанэ районим ис-ледовател шъхъалэу илээсиб-лым ехъурэ ищытхъу аригъалозэ мэлажъэ.

— А илээсхэм джырэ фэ-дэу автомашинэхэр цыфхэм ялагъэп, — икьэлотэнхэр лъе-гъэкӀуатэх Хьасанэ. — Райо-ныр иныгъэ, гупчэр Тэхъутэ-мыкыуае дэтыгъ. Пэнэхэс кы-щегъэжъагъэу Гъобэкыуае нэс кыриуытэрэ чылагъо пэпчъ танэсын фэягъэ. Следовател пэпчъ Иоф 40-м ехъу илээсым зэхифынэу кыфыкӀыштыгъ. Лъэсэу тежъэщтыгъ, автобус е машинэ горэ дгъотымэ тада-кӀоштыгъ, чэщи мафи тилагъэп. Кын тэлъэгъуми, тыгу етыгъэу Иоф тшӀэщтыгъ, республикэмкӀэ тищытхъу ядгъалоштыгъ.

Корр.: Сыд фэдэ ИофшӀэны, хэшӀыкӀ хъатэ фыуимыӀэу уфегъэжъагӀэмэ кын. Хэта а узщымыгъозэ следовател ИофшӀэныр зеогъажьэм упчӀэ-жъэгъу пшыштыгъэр, щысэ зытепхыштыгъэр?

С. Хь.: Сигуапэ а упчӀэр кызырэсэптыгъэр. Сэ сыд фэдэ ИофшӀэн сыфагъэзагъэми, егъа-шӀэм сишэныгъэп сызшъхъа-

кыстетыгъэу, упчӀэжъэгъоу, лэпылэгъоу слагъэр милицием ихэку отдел ипашэ иапэрэ гуадзэщтыгъэу, полковникэу ХьутӀыжъэ Азмэт. Ар непи скъо-шым фэдэу сэлъытэ.

Джащ тетэу ыгурэ ыпсэрэ етыгъэхэу, шыпкыагъэ хэлъэу, ыпшӀэкӀэ зигугъу къэтшылгъэ пашэхэр ищысэтехыпӀэхэу Иоф зэришлагъэр, сыд фэдэ пшӀэ-рылшэ кыфашыгъэми, шытхъу хэлъэу зэригъэцакӀэрэр Ады-гэ хэкум илэшъхъэтетхэм къа-лъэгъу, илэнатӀэкӀэ Ситкин Хьа-санэ лъагъэкӀуатэ. 1971-рэ илээ-сым ишышхъэлэу мазэ Ситки-ныр къэралыгъо кӀоцӀ ИофхэмкӀэ Шэуджэн районим иотдел илэш-хъэтетэу агъэнафэ.

— Цыф дэгъухэм Иоф адэс-шӀэныр Алахьэм ренэу сина-сып кыригъэгъуытызэ сыкы-рыкӀуагъ, — тӀэкӀурэ щэсыш, игушыӀэ кыпедзэжы Хьаса-нэ. — Хьакурынэхъаблэ сы-кызагъагӀом, КПСС-м и Шэ-уджэн райком иапэрэ секре-тарыгъэр ХьокӀо Рэмэзан. Рай-исполкомым итхьамэагъэр Алыбэрд Рэмэзан, бэрэ пэ-мыльэу ащ ычӀыпӀэ ихъэгъагъ Бгъошэ Рэдъжэб. Цыф шӀэгъуа-

ридзагъ. Районым ипашэхэми язэгъи, МыекыуапӀэкӀэ итхъа-мэтэ генералри кыригъэшӀуи, мылькур кыригъэтӀупщи пӀэлэ кӀэкӀым а унэр аригъэухи, милицием ирайотдел ащ чӀигъэ-хъажыгъагъ.

Илээс 12 фэдырэ Хьаса-нэ а лэнатӀэр шытхъу хэлъэу ыгъэцакӀэу Хьакурынэхъаблэ шыӀагъ. А уахътэм кыкӀоцӀ зипэщэ РОВД-м Адыгэ хэкум имызакъоу, тызхэтыгъэ Крас-нодар краим пэрытныгъэр ши-убытэу кыхэхкыгъ. Илээси 10 Шэуджэн райсоветым идепу-татыгъ, райисполкомым ичле-ныгъ.

Ащ ыуж Теуцожь районим игупчэ Адыгкьалэ кызахы-жым, игупсэ лъэныкъо кыгъэ-зэжыгъ. 1983 — 1992-рэ илээс-хэм Теуцожь ГРОВД-м ипа-щэ кадрэхэмкӀэ игуадзэу, рай-оным мэкъу-мэщымкӀэ игъэ-лорышӀанӀэ юристэу Иоф ышӀагъ, 1994-рэ илээсым кы-щыублагъэу непэ кызнэсыгъэм Адыгкьалэрэ Теуцожь рай-онымрэ юридическэ консуль-тацие ипаш.

— Мы очыл ИофшӀэным сы-зыпылхыр илээс 20 хъугъэ,

Мыекъопэ районым ит къушъхьэхэм, псыхъо чъэрхэм ядэхэгъэ нэр езэщы-рэп. Жыр шыкъабзэшъ, зыгъэпсэ-фыплэ гупчэ шъхьалэу дунаим итхэм афэтэгъадэ. Лъэпкъ шлэжъым епхыгъэ мэфэкхэу, спорт зэнэкъокхуэху мыщ шыкхэрэм цыфыбэ ахэлэжъэ. Алъэгъурэм, зэхыхэрэм плуныгъэ мэханэ ратызэ, егъэшлэрэ гукъэкхы-жъу ялэштхэм ащыщ мэхъух. Аужырэ илэсхэм Сырыф (Руфабо) ипсыкъефэххэм ялэгъо-благъохэм адыгэ къужъым и Мафэ ащагъэмэфэ-кхы. Блэкхыгъэ шэмбэтым тызыхэлэ-жъэгъэ зэхыхэр гъэшлэгъон къэзы-шыгъэр лъэпкъ зэфэшъхьафхэр адыгэ къужъым зэрэзэфыщагъэхэр ары.

Агъэбэгъошт, чыплэри агъэдэхэшт

Зекло ежъэрэмэ яхъуапсэ

Сыхъатыр 11-м ехъулэу адыгэ къужъым и Мафэ хэлэ-жъэхэрэр гъогу техагъэх. Куп-хэр гошгъэх. Тахалпэмэ, тинэлуасэу ахэтыр бэ. Адыгеим спортсмен цлэриомэ ащыщэу Бибэ Мурат атлетикэ онтэгъум зэрэпылгыгъэр тшыгъуп-шэрэп. РСФСР-м изаслужен-нэ тренерэу Хъуажэ Мэджы-дэ ипашэу зэнэкъокхуэхэм ме-дальхэр къащыдихыштыгъэх. Спортшхом зыхэкхыжъым шлэ-ныгъэу зэригъэгъотыгъэр шлуклэ къэтэжыгъ. Сырыф идиректор шъхьалэу лэф ышлэзэ, Адыге-им ыцлэ дунаим щегъэлэу.

Бибэ Мурат игъусэхэу спорт-сменхэр, студентхэр гъогу чы-жъэ техагъэх. Адыгэ къужъ-хэу Сырыф ибгышъхьэмэ атет-хэр зэрагъэлъэгъунхэм фэшл мээхэр, псыхъохэр, лъэмыдж лэтыгъэхэр къызэранэкхыгъэх. «Хэтэ апэ ишыштыр?» зыфэ-плэшт упчлэр зыми къытыгъэп. Зэнэкъокхуэгъэхэп. Хэти зэрэ-фэлъэкхэу гъогу хэхыгъэм ры-клэштыгъ.

Зипсауныгъэ къымыхырэ хульфыгъэм къылуагъэри зы-зэхэтэхым нэшлуклэ тызэригъэ-плъыгъ.

— Гъогу чыжъэ техъэгъэ ныбжыкхэм дахэкхэ сяхъуа-псэ, — къелуатэ ащ. — Къу-шъхьэм удэкхоньыр, жыи къы-щыпцэныр сыдым ымыуаса!

Адыгэ Республикэм зекло-нымклэ ыкли зыгъэпсэфыплэ-

хэмклэ и Комитет итхьаматэу Къэлэшъэо Инвер спорт шыуа-шэр цыгъэу апэрэхэм ащы-щэу зекло гъогу темхагъ. Ащ къызэрэтилуагъэу, уихэку идэ-хагъэ зэбгъэлъэгъу пшюигъомэ, мыщ фэдэ мэфэкхэм нахы-бэрэ ухэлэжън фае.

Мэфэкхы къэзыгъэдэхэгъэр

Зэхэцакхэм къыдалыта-гъэр маклэп. Лъэпкъ шлэжъым, адыгэмэ ячлплэ дахэхэм япхы-гъэ къэгъэлъэгъонхэр гум ри-хыгъэх. Уагъэгъуазэ, нэ-пэплъ шлухъафтынхэр сатыушхэм къагъэхъазы-рыгъэх. Чыжъэу укхыкхы-гъэмэ, Адыгеим узэрэ-щылагъэр къэзыгъэлъэгъ-гъорэ пкъыгъоу пцэ-фын плэкхыштыр пшы пчъагъ. Адыгэ быракъ-хэр, палохэр, къамэхэр, нэмыкхэри лъэгъупхъэх.

Къалмыкым, Казах-стан, фэшъхьаф шъо-лпырхэм ащыпсэурэмэ зэгъэпшэнхэр ашых. Урысыбэр зымышлэрэм талуклагъ. Лэкхыб хэ-гъэгъухэм къарыкхыгъэхэу къыталуагъ. Оренбург, Дагыстан, Къэбэртэе-

рэмэ къаты. Мэфэкхы къы-щылъэгъуэгъэр тилофшлэн шы-дгъэфедэшт.

Еплъыкхэр

Бибэ Мурат игъусэ ныбжы-кхэр къушъхьэхым къехы-жыххэзэ яеплъыкхэр къалуа-тэщыгъэх. Зэрэпшыгъэхэр къы-зыхамыгъэщы ашюигъоу алъэ-гъугъэр къалотэжыи, нэпэплъ сурэтхэр атырахыи. Адыгеим ителевидение ижурналистхэу Унэрэкхэ Гулээрэ Борэкхэ Фа-тимэрэ ягъусэу операторэу Алексей Слеженцевыр илоф-шлэн ыуж ит. Къушъхьэхым къызэрехыжыгъэхэм лпыпытэу зэдэгъушлэгъухэм ахэлэжъэх.

Зэфэхысыжъхэр

Адыгэ Республикэм изаслу-женнэ журналистэу Тэу Замирэ зэрищэгъэ концертм зэфэ-хысыжъхэр щашыгъэх. Къэлэ-шъэо Инвер къызэрилуагъэмклэ, адыгэ къужъым имэфэкхэ лъэпкъ зэфэшъхьафхэр зэрэхэлэжъа-

гъэхэм мэхъэнэ хэхыгъэ ил. Адыгэмэ ямэфэкхэ къадагъысэ, ятарихъ, шэн-хабзэхэр урыс-хэм, къэндзалхэм, къалмык-хэм, нэмыкхэм зэрагъашлэх.

Бизнесым пылэу, лъэпкъ лофыгъохэм ахэлэжъэрэ Нэп-сэу Нихъад иеплъыкхэр тыгу-рихыгъэх. Тимээхэм, адыгэ чыгъхэм къатегушлэзэ, Лъэпкъ музейм илофшлэхэу зэхыхэм хэлэжъагъэмэ къащытхыгъ. Чыгым ыпсэрэ цыфым ып-сэрэ нахъ зэпэблагъэ шыгъэн-хэмклэ мэфэкхым ишуагъэ къэкхыгъэу Н. Нэпсэум ылы-тагъ. Адыгэхэр дунаим нахъ дэгъоу щашлэнхэмклэ лъэпкъ зэхыхэхэм цыфхэр зэрагъэ-гъуазэхэр хигъэунэфыкхыгъ.

Адыгэ Республикэм культу-рэмклэ изаслуженнэ лофшлэу, археолог цлэрылоу Тэу Аслъан адыгэмэ пэсэрэ лъэхъаным къужъыр къызэрагъэкхыштыгъэр, шхыныгъуабэ ащ зэрэхашыкхы-штыгъэр, нэмыкхэу гъэшлэгъонхэр къылотэгъэх. Чылэр къызэмыгъоорэ ижъыр адыгэ чыгымэ ягъэбэгъон типшъырыл-хэм ащыщэу А. Тэум елытэ. Адыгэмэ къужъыр къызыщагъэ-кхыштыгъэ чыплэхэр агъэдэхэн-хэ, чыгыкхэрэ щагъэтхысхнэ алъэкхышт.

Мэфэкхым щылъэгъуэгъэх Адыгеим инароднэ артистхэу Пэрэныкхэ Чэтибэрэ Кукэнэ Муратрэ, лофшлэным иветера-нэу Ехъулэ Аслъанчэрые, тиан-самблэхэм ахэт артистхэр. Ку-кэнэ Муратэ ыналэ зытыридза-гъэри тшлогъэшлэгъон. Лъэпкъ шлэжъыр къызылотыкхэр пчы-хъээзэхыхэхэр культурэм илоф-шлэлэхэм нахыбэрэ ащызэхэ-щэнхэм ащ лэф дилэ шлоигъу.

Ллакхэхэм ятамыгъэхэм афэ-гъэхыгъэ чыгъхэри тлэгъу-гъэх. Лъэхъэтыкхэу Сусанэ ила-хылхэр игъусэхэу япакхэ ита-мыгъэ екхлэлагъ, ячыг ыпа-шъхъэ уцухи, сурэтхэр атыра-хыгъэх. Адыгэ къужъым и Мафэ зэрэхэлэжъэхэрэм къытегуш-лагъэх. Студентхэр Сырыф луа-шъхьэм Сусанэ къызэрищэхэ-рэм ныбжыкхэр едэлугъэх.

Ансамблэу «Лезгинкэм» мэфэкхы къыгъэдэхэгъ. Артист-хэр къэшъуагъэх, уджыгъэх. Къужъхэр зыдэлъ хылыжъо-хэр анахъ псынклэу зэнэкъо-къум щызышхыгъэхэу Делэ Ва-лерэ, Виктория Ткаченкэм, нэ-мыкхэм шлухъафтынхэр афа-шыгъэх.

Бибэ Муратэ къызэрилуагъэу, къэбым имэфэкхэу бжыхьэм зэхэщэщым зыфагъэхъазыры.

ЕМТИЛЬ Нурбий.

Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет иунашъу

Ветеринарием ылъэныкъоклэ къэралыгъо уплэклунхэр республикэм зэрэщызэхашэрэ Шыклэм ехылаагъ

Урысые Федерацием и Законэу 1993-рэ илээсым жьоныгуаклэм и 14-м аштагъэу N 4979-1-р зытетэу «Ветеринарием ехылаагъ» зыфилорэм ия 8-рэ статья ия 2-рэ лахь, Урысые Федерацием и Правительствэ 2013-рэ илээсым мэкьюогъум и 5-м ышлыгъэ унашъоу N 476-р зытетэу «Къэралыгъо уплэклунхэм япхыгъэ лофыгъохэмрэ Урысые Федерацием и Правительствэ иакт заулэмэ кӀуачлэ ямылэжъэу лытэгъэнымрэ яхылаагъ» зыфилорэм,

Адыгэ Республикэм и Законэу 2009-рэ илээсым бэдзэогъум и 24-м аштагъэу N 279-р зытетэу «Ветеринарием ылъэныкъоклэ лофыгъо заулэ Адыгэ Республикэм щызэшлохыгъэным ехылаагъ» зыфилорэм ия 4-рэ статья ия 1-рэ лахь адиштэу Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет **унашъо ешы:**
1. Ветеринарием ылъэныкъоклэ къэралыгъо уплэклунхэр республикэм зэрэщызэхашэрэ Шыклэр гуадзэм диштэу ухэсыгъэнэу.

2. Официальнэу кызыхаутырэ нэуж мэфи 10 зытешлэклэ мы унашъом кӀуачлэ илэ мэхъу.

**Адыгэ Республикэм
и Премьер-министрэу
КЪУМПЫЛ Мурат**

кӀ. МыекӀуапэ,
шышхьэлум и 18, 2014-рэ илээс
N 190

**Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет 2014-рэ илээсым
шышхьэлум и 18-м ышлыгъэ унашъоу N 190-р зытетым игуадз**

Ветеринарием ылъэныкъоклэ къэралыгъо уплэклунхэр республикэм зэрэщызэхашэрэ Шыклэр

1. Ветеринарием ылъэныкъоклэ къэралыгъо уплэклунхэр зэрэщызэхашэрэ шапхъэхэр мыщ щыгъэ-нэфагъэх.

2. Ащ фэдэ уплэклунхэр зэхэзыщэрэ Адыгэ Республикэм ветеринариемкӀэ и ГъэлорышлӀпӀ (ыужкӀэ ГъэлорышлӀпӀэр тӀозэ дгъэкӀошт) ары. Урысые Федерацием и Законэу 1993-рэ илээсым жьоныгуаклэм и 14-м аштагъэу N 4979-1-р зытетэу «Ветеринарием ехылаагъ» зыфилорэм (ыужкӀэ Законыр тӀозэ дгъэкӀошт), ветеринарием ылъэныкъоклэ нэмыкӀ федеральнэ шӀпхъэ правовой актхэм, Адыгэ Республикэм изаконхэм ыкӀи инэмыкӀ шӀпхъэ правовой актхэм кыдалытэхэрэр Адыгэ Республикэм икӀэралыгъо хабзэ икӀулыкӀухэм, чӀыплэ зыгъэлорышлэжынымкӀэ кӀулыкӀухэм, юридическэ лицэхэм, ахэм япащэхэм ыкӀи нэмыкӀ лӀнатӀэхэр ащызылыгъхэм, унэе предпринимательхэм, ахэм яуполномоченнэ лӀыкӀохэм, нэмыкӀ цыфхэм амыуӀонхэм, ащ фэдэ хэуӀоныгъэхэр зышлыгъэхэр кыхгъэщыгъэнхэм ыкӀи ахэм ягъогупӀэ пыбзыкӀыгъэным ащ фэдэ уплэклунхэр фытегъэпсыхьагъэх. Зигугъу къэтшлыгъэ кӀулыкӀухэмрэ цыфхэмрэ гъунэ альфафыз, хэуӀоныгъэхэр амышшынхэмкӀэ ыкӀи (е) хэуӀоныгъэу кыхагъэщыгъэхэр дэгъэзыжыгъэнхэмкӀэ федеральнэ хэбзэгъэуцугъэм кыдилытэрэ амалхэр зэрэхъэзэ, джащ фэдэу япшӀэрылхэр зэрагъэцакӀэрэм лыплӀгъэхъэзэ, чӀыплэ зыгъэлорышлэжынымкӀэ кӀулыкӀухэм, юридическэ лицэхэм, унэе предпринимательхэм ыкӀи нэмыкӀ цыфхэм ялофшӀэн епхыгъэ пшӀэрылхэр зэрагъэцакӀэрэм аналэ тырагъэтызэ зигугъу къэтшлыгъэ къэралыгъо уплэклунхэр зэхашэх. Федеральнэ къэралыгъо уплэклунхэм апыл кӀулыкӀухэм якомпетенцие хэхьэрэ лофыгъохэм гъунэ альфафырӀ.

3. 2008-рэ илээсым тыгъэгъазэм и 26-м аштэгъэ Федеральнэ законэу N 294-р зытетэу «Къэралыгъо, муниципальнэ уплэклунхэр зэхашэ зыхъукӀэ юридическэ лицэхэмрэ унэе предпринимательхэмрэ яфитыныгъэхэр кызыраухъумэрэм ехылаагъ» зыфилорэм (ыужкӀэ Федеральнэ законыр тӀозэ дгъэкӀошт) диштэу уплэклунхэр зэхэзыщэрэ, пшӀэрылхэр зэрагъэцакӀэрэм гъунэ лызыфырӀэр ГъэлорышлӀпӀэр ары.

4. УплэкӀун лофтхьабзэхэр ГъэлорышлӀпӀэм мыщ фэдэ илофшӀлэхэм: Адыгэ Республикэм икӀэралыгъо

ветеринар инспектор шхьалэрэ Адыгэ Республикэм икӀэралыгъо ветеринар инспекторхэмрэ (ыужкӀэ уполномоченнэ лофшӀлэхэр тӀозэ дгъэкӀошт) зэрэхъэх.

5. Уполномоченнэ лофшӀлэхэм яспискэ Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет еухэсы.

6. Федеральнэ законым ия 9 — 13-рэ, ия 14-рэ статьяхэм адиштэу планым кыдилытэрэ ыкӀи кыдымылтытэрэ уплэкӀунхэр зэхашэх, документхэр аулпӀэкӀух ыкӀи япшӀэрылхэр зэрагъэцакӀэрэм аналэ тырагъэты.

7. УплэкӀунхэр зэхашэзэ:

1) Адыгэ Республикэм икӀэралыгъо хабзэ икӀулыкӀухэм, чӀыплэ зыгъэлорышлэжынымкӀэ кӀулыкӀухэм, юридическэ лицэхэм, унэе предпринимательхэм ыкӀи нэмыкӀ цыфхэм шлокӀ зымылэ шапхъэхэр кызырдалытэрэм;

2) ветеринар-санитар лофтхьабзэхэу цыфхэмрэ псэушхьэхэмрэ узхэр кымыгъэутӀлӀгъэнхэм ыкӀи ахэм ябэныжыгъэным, псэушхьэхэм зэпахырэ ыкӀи зэпамыхырэ узхэр кымыгъэутӀлӀгъэнхэм, былым узхэм Адыгэ Республикэм хэхьэрэ чӀыплэхэр ащылухъумэгъэнхэм атегъэпсыхьагъэхэр зэрэзэрэхъэрэм;

3) уполномоченнэ лофшӀлэхэм яунашъохэр зэрагъэцакӀэрэм гъунэ альфафы.

8. ГъэлорышлӀпӀэм ветеринар-санитар экспертизэхэр, уплэкӀунхэр, ушэтын зэфӀшхьафхэр зехищӀнхэ, еж кыфӀелорышлӀэр организациехэу нэмыкӀхэм гъунэ альфызыфхэр кыхигъэлажхъэхъэзэ, ветеринар-санитар уплэкӀунхэмрэ нэмыкӀ лофтхьабзэхэмрэ зэрихъанхэ ылпӀэкӀышт.

9. Уполномоченнэ лофшӀлэхэм фитыныгъэ я:

1) ветеринарием ехылӀгъэ федеральнэ хэбзэгъэуцугъэм кызырӀдылтытэрэм тетэу пӀрыохъунчъэу организациехэр аулпӀэкӀунхэу ахэм федеральнэ хэбзэгъэуцугъэр зэрагъэцакӀэрэр зэрагъэшӀэным, зэпахырэ узхэр былымхэм жъугъэу кымыгъэутӀлӀгъэным, нэмыкӀ ветеринар лофтхьабзэхэр зехьэгъэнхэм ыкӀи ветеринариемкӀэ шапхъэу цылэхэр кыдӀальтытэгъэнхэм пае;

2) зэпахырэ узхэр жъугъэу былымхэм кымыгъэутӀлӀгъэнымкӀэ, ветеринарием ехылӀгъэ федеральнэ хэбзэгъэуцугъэр зэраукуагъэр дэгъэзыжыгъэным тегъэпсыхьэгъэ нэмыкӀ амалхэр зехьэгъэнхэмкӀэ чӀыплэ

зыгъэлорышлэжынымкӀэ кӀулыкӀухэм, юридическэ лицэхэм, унэе предпринимательхэм ыкӀи нэмыкӀ цыфхэм ашӀэн фаер аралонэу, ащ фэдэ унашъохэр зэрагъэцакӀэрэр аулпӀэкӀунэу;

3) зэпахырэ узхэр былымхэм кымыгъэутӀлӀгъэным кызылхыгъэр, былымхъуным кыщахыжхъэхэу цыфхэм япсауныгъэ кьегоон зылпӀэкӀыштхэр кызыдикӀыгъэр зэрагъэшӀлӀнэу;

4) мыщ фэдэ предложениехэр арахыплӀнхэу:

а) Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет — зэпахырэ узхэр былымхэм жъугъэу кымыгъэутӀлӀгъэнымкӀэ комисиехэр зэхэщэгъэнхэм ехылӀгъэ предложениехэр;

б) Адыгэ Республикэм и Лышхьэ — Адыгэ Республикэм кыгъэгъунэрэ чӀыплэ заулэмэ карантин ащыгъэуцугъэнымкӀэ ыкӀи нэмыкӀ лофтхьабзэхэу зэпахырэ узхэр былымхэм кымыгъэутӀлӀгъэным ыкӀи ащ фэдэ узхэр дэгъэзыжыгъэнхэм атегъэпсыхьагъэхэр зехьэгъэнхэмкӀэ предложениехэр;

5) псэушхьэхэм зэпахырэ узхэр кымыгъэутӀлӀгъэмэ гъэунафьгъэным, ахэм вакцинэ ахӀлхьэгъэным япхыгъэ унашъохэр аштӀнхэу;

6) ветеринарием ехылӀгъэ федеральнэ хэбзэгъэуцугъэр зыукӀорэ организациехэмрэ цыфхэмрэ Закономым диштэу пшӀэдӀкӀыж арагъэхьӀнэу.

10. Уполномоченнэ лофшӀлэхэм шапхъэу цылэхэр кыдалытэх, Федеральнэ законым ия 15 — 18-рэ статьяхэм ащыгъэунафьгъэ пшӀэрылхэр агъэцакӀэх, полномочию кыфӀэгъэзагъэхэр замыгъэцакӀэхӀкӀэ федеральнэ хэбзэгъэуцугъэм диштэу пшӀэдӀкӀыж ахы.

11. УплэкӀунхэм япхыгъэ административнэ лофтхьабзэхэр зэрэзэхашӀт шыклӀэмрэ ащкӀэ пӀалӀэхэмрэ ГъэлорышлӀпӀэм ыухэсыр административнэ регламентхэм ащагъэнафӀ.

12. УплэкӀунхэр зэхэзыщэрэ уполномоченнэ лофшӀлэхэм унашъоу аштагъэмкӀэ ыкӀи зэрэзекӀуагъэхэмкӀэ (зи зэрамышлагъэмкӀэ) федеральнэ хэбзэгъэуцугъэм кызырӀэщыдӀлытагъэм тетэу администрации гъэнэфагъэм ыкӀи (е) хыкумым етхьаусыхыплӀнхэ альӀкышт.

13. УплэкӀунэу зэхашагъэхэм якӀууххэм яхылӀгъэ къэбархэр ГъэлорышлӀпӀэм иофициальнэ сайтэу къэбар-телекоммуникационнэ сетэу «Интернетым» щырилӀэм рагъахъэх.

Тихэгъэгогъухэр къэкощыжынынхэмкӀэ Къэралыгъо программэм фашыгъэ зэхъоклыныгъэхэр

Урысые Федерацием и Президент и Указэу N 531-р зытетэу 2014-рэ илээсым бэдзэогъум и 25-м кыдӀкӀыгъэмкӀэ лӀкӀыб къэралхэм ащыпсӀурэ тихэгъэгогъухэм ежхэм яшӀоигъоныгъӀкӀэ Урысые Федерацием кыагъэзэжыным пае лӀпылӀгъу зэрафӀхъуштхэ Къэралыгъо программэм зэхъоклыныгъэхэр фашыгъэх.

лӀкӀыб къэралхэм кыарыкӀыжыгъэхэу пӀӀӀэ гъэнэфагъӀкӀэ Урысыем шхьӀэгъэзыплэ щызгъотыгъэхэр Къэралыгъо программэм хэлэжъэнхэм пае Урысыем ишӀолпырӀэ ежхэр зыфаехэр кыхахын альӀкышт.

Къэралыгъо программэм хэлэжъэхэрэм шъуазыхахӀкӀэ, пӀӀӀэ кӀӀкӀым кыкӀоцӀ Урысыем игражданствэ шъуилэ хъушт, джащ фэдэу шъуэхъхъгъэ обществэм шъухӀкӀухъаным иамали кышӀуӀлӀкӀхъащт.

АрӀуштэу хъуным пае Урысыем кощын лофхэмкӀэ и Федеральнэ кӀулыкӀу ичӀыплэ кӀутамэу Адыгэ Республикэм щылэм ишӀуагъэ кышӀуиуигъӀкӀынэу зыфӀжъугъэзэн шъулпӀэкӀышт.

ШъушӀӀным пае. Тихэгъэгогъухэр кызырӀэкощыжыштхэ Къэралыгъо программэр 2006-рэ илээсым мэкьюогъум аухэсыгагъ. Программэм гухӀл шхьалэу илӀхэр: тихэгъэгогъухэр ежхэм яшӀоигъоныгъӀкӀэ Урысыем кыагъэзэжыным кӀӀгъэушӀуӀгъэнхэр ыкӀи а лофыр зэхэщэгъэныр, хӀгъэгум зэрӀпсауу ыкӀи ащ ишӀолпыр зырызхэм ащыпсӀурэ цыфхэм кызырашӀкӀлӀэр игъӀкӀужыгъэным пае Урысые Федерациер псӀупӀкӀэ кыхахыным фӀгъӀгъӀыгъэнхэр.

Къэралыгъо программэм хэлэжъэхэрэмрэ ахэм яунагъохэм арысхэмрэ фитыныгъэ яӀ кызырӀкӀо шыклӀэм тетэу Урысые Федерацием игражданствэ кыратынымкӀэ.

Урысые Федерацием ифедеральнэ шӀолпыри 7-мэ ясубъект 52-рэ Къэралыгъо программэм игъӀцӀкӀэн джырӀкӀэ хӀлажъэх.

Тихэгъэгогъухэу кызыгъэзэжыхэрэм Къэралыгъо программэм хэлэжъӀштхэ-хэмылэжъӀштхэмкӀэ унашӀор еж-ежырӀэу ашӀы, чӀыплӀэу зыщыпсӀуштхӀэри, лоф зышӀлӀӀштхӀэри, зыщеджӀштхӀэри, творческэ ыкӀи нэмыкӀ амалхэр зыщызэрагъэготыштхӀэри кыхахых. Урысые Федерацием щылэ хэбзэгъэуцугъэм тетэу тихэгъэгогъу пшӀэдӀкӀыж ехы Къэралыгъо программэм хэлэжъэным пае кыырихыплӀгъэ документхэм, къэбархэм яшӀыпкыагъӀкӀэ.

Урысые Федерацием ренэу щыпсӀунэу ыкӀи Къэралыгъо программэм хэлэжъэнэу тезыубытагъэм мыщ фэдэ фитыныгъэхэр илӀх:

а) лизын кызытыр документхэр ымыгъэпсыгъэхэм лоф ышӀлӀнэу;

б) сэнэхъат гъэсэныгъэ зэригъэготынэу, ащ хэхэ гъэсэныгъэ тедзери;

в) инвестиционнэ ыкӀи предприниматель лофшӀӀныр ыгъӀцӀкӀӀнэу, мыщ кыххуебытэ юридическэ лицоу щымытэу, лофшӀлӀлэ чӀыплӀкӀэ зэхимыщагъэми ащ фэдэ лофшӀлӀн ыгъӀцӀкӀӀныр;

г) мӀкӀу-мӀкӀу агрпромышленнэ производствэмрэ апылӀынэу;

д) унэе лӀпылӀгъу хызмӀт зэрихъанэу;

е) Урысые Федерацием кышӀыдӀкӀыгъэ хэбзэгъэуцугъэм ыдӀр нэмыкӀ сьд фэдэ лоф лӀпкы пылынэу;

ж) Таможеннэ союзым ихэбзэгъэуцугъэ диштэу таможеннэ тынхэр тырахынхэу;

з) квотэр, «вид на жительство» зыфалорэр имылӀхэми пӀӀӀэ гъэнэфагъӀкӀэ Урысыем щыпсӀуным илизын

кыӀихынэу, джащ фэдэу Урысые Федерацием ихэбзэгъэуцугъэ диштэу кызырӀкӀо шыклӀэм тетэу Урысыем игражданствэ кыратынэу;

и) Урысые Федерацием ихэбзэгъэуцугъэ тетэу къэралыгъо программэхэм адиштэу ыпкӀэ хэмылӀэу медицинэ лӀпылӀгъу кыратынэу;

к) цыфхэм ясоциальнэ фӀло-фашӀхэр зыщагъэцакӀэхэрэ учреждениехэм, джащ фэдэу нэмыкӀ фӀло-фашӀхэр зыщызӀшӀуахыхэр чӀыплӀхэм Урысыем ихэбзэгъэуцугъэ диштэу чӀыплэ кышӀыратынэу;

л) цыфхэм лофшӀлӀн ягъэготыгъэным ылъэныкъокӀэ, сэнэхъатэу илӀм елытыгъэу лофшӀлӀн ыготынымкӀэ, цыфхэм лофшӀлӀн ягъэготыгъэнымкӀэ рынхэм илофхэм язытет фӀгъэхыгъэ къэбарыр кызылӀкӀыгъэхъанымкӀэ зыщыкӀӀгъэ кӀулыкӀухэм зафигъэзэнэу ыкӀи ахэм лӀпылӀгъу кыратынэу;

м) федеральнэ бюджетым икӀӀуаплӀхэр кызыфигъэ-федӀхъэзэ, Къэралыгъо программэм кыдилытэрэ ахыщэ лӀпылӀгъур ыкӀи нэмыкӀ тынхэр кызылӀкӀыгъэхъанхэу;

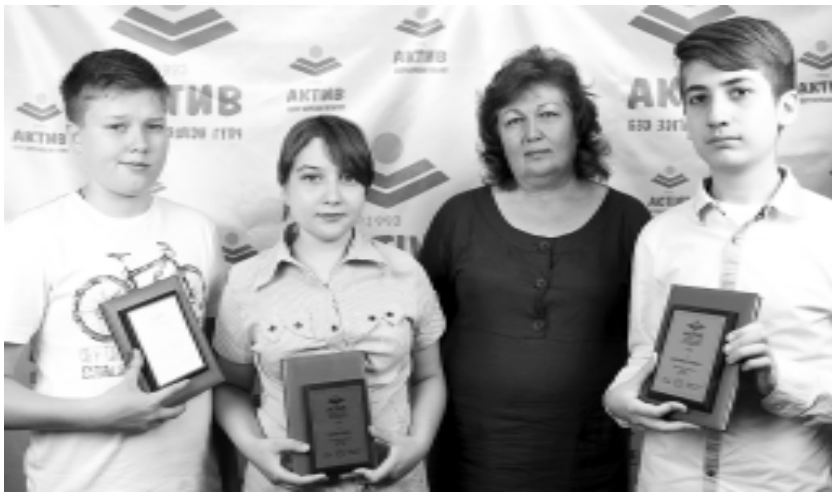
н) Урысые Федерацием игражданствэ илэ охъуфӀ предприниматель ыкӀи нэмыкӀ лофшӀлӀн лӀӀпкӀ горэм кыхӀкӀӀэу ахыщэ кызырӀӀкӀӀмыхъэрэр загъӀунӀфыкӀӀэ, федеральнэ бюджетым икӀӀуаплӀхэм кыахагъӀкӀызэ мазэ кӀӀӀ ахыщэ лӀпылӀгъу кыратынэу (ау мӀэи 6-м шӀомыкӀӀэу). Ахыщэ лӀпылӀгъоу кыратыштыр зыфӀдизыр кырадзэн зыхъукӀӀэ, Урысые Федерацием ишӀолпырӀэу зыщыпсӀунэу кӀӀкӀожыгъэм анахъ ахыщэ макӀӀэу цыфыр рышӀлӀнымкӀэ кырадзагъэм кып-кыырӀкӀых.

Урысыем кощын лофхэмкӀэ и Федеральнэ кӀулыкӀу икӀутамэу Адыгэ Республикэм щылӀм испециалист-экспертэу А. А. СЕМКИНА.

БЗЭХЭМ ЯЗЭГЪЭШІЭНРЭ ШЫІЭНЫГЪЭМРЭ

«Активыр»
еджэплэшлүмэ
ащыщ

Бзэхэр зыщызэрагъэ-
шлэрэ Гупчэу «Активыр»
1993-рэ илээсым чъэ-
пыогъум и 15-м Мыекъуапэ кыщызэлүахыгъ. Шлэны-
гъэ тедзэ зыщызэрагъэгъотырэ еджаплэм идиректорэу
Аулъэ Сусанэ джырэблагъэ гущылэгъу тыфэхуыгъ.

дэгъоу щызытыхэрэм Гупчэм
иклэеджаклохэр ащыщых.

— «Активыр» унэе еджаплэу
щыт, ыпккэ атызэ щеджэх. Ди-
ректор шъхьалэу Едыдж Мэ-
мэт кыызэрэтилуагъэу, илээси
5 зыныбжым кыщегъэжъа-
гъэу еджаклохэр шьоштэх. Ккэ-
гъожьыхэрэр къахэклынхэба?

— Шыіэныгъэм маклэп хэху-
хэрэр. Бзэм изэгъэшлэн кызе-
хылыэкырэм илоф шъхьафы.
Ишыпккэу еджэ зышюиогъор ккэ-
гъожьэу сэ сырихылылагъэп.

— Еджаплэм техникэу, ли-
тературэу илэр фекъуа?

— Компьютерхэр, нэмыкхэу
ккэлэеджакломэ ящыклагъэхэр
агъотых, нахышлюу зэрагъеф-
дэштхэр кыдэтлытэхэзэ, нэб-
гырэ пэпчъ хэушъхьафыкыгъэу
лоф дэтэшлэ.

— Ккэлэегъаджэхэр Іэккыб
хэгъэгухэм къарышъуцыхэу
кыыхэкыщтыгъ.

— Ар фэдэ къэзымыхырэ
лофшаккэу тлэытэрэп. Тиухэтэ
иамалыккэхэр тэгъэфедех, тиккэ-
лэегъаджэхэм шлэныгъэу ялэр
дгъэфедезэ, егъэджэныр зэхэ-
тэщэ.

— «Активыр» къэзыухыгъэ-
хэм шыіэныгъэм псынклэу зы-
кышхьагъота?

— Ар упчлэ дэгъу. Зэдзэккэу
лоф зышлэ зышюиогъохэм нэмык
еджаплэ къаухын ящыклагъэп.
«Активым» ишлуагъэккэ шыіэны-

гъэм нахышлюу зыфагъэхъазыры.

— Лъэпккэ зэфэшъхьафхэр
«Активым» щеджэх. Зэкъошны-
гъэр гъэпытэгъэнымккэ бзэхэр
зэзыгъашлэрэмэ сыда анахъэу
яплъэгъулэрэр?

— Бзэр — псэ. Цыфым ин-
джылызыбзэр, урысыбзэр, адыга-
бзэр, нэмыкхэри ышлэхэ зыху-
ккэ, лъэпккхэм язэгурылонгъэ
нахышлюу егупшысэн фаеу тэпы-
тэ. Егъэджэным ипрограммэ хэп-
шыккэу кыделъытэ лъэпккхэр
зэфэшэгъэнхэм тыпылын зэрэ-
фаер. Украинэм щыклорэ зео-
банэм тхьамыккэгоу кыздыхы-
рэмэ тягупшысэ. Ицлыккэгоу
кыщыуыблагъэу мамыр псэуккэм
игъэпытэн пыл цыфым ащ фэдэ
заохэм акигъэстыцтэп, лажъэ
зимылэ нэнэжъ-тэтэжъхэм, сабий-
хэм машлор аридзыцтэп.

— Бзэхэр яжъугъашлэхэзэ
мамыр шылаккэр жъугъэпытэу
олыта?

— Адыгэ шъуашэхэр ащыгъэу
тиеджаклохэр къэшъох, лъэпкк-
хэм япшысэхэр, яшэн-хабзэхэр
зэрагъашлэх. Ащ фэдэ еджаклохэр
алъэ зытеуцохэккэ цыфышлу зэрэ-
хууштхэм яшыпккэу пылыщтых.
Дгъасэхэрэр шыіэныгъэм кыщы-
тэтэжъыхэ тшюиогъу, насыпышлэ
хъунхэу тафэалэ.

— Илээсыккэ еджэгъур шлэ-
хэу шъуублэшт. Шъуигухэлъ-
хэр Тхъэм кыжъудегъэхуы.
— Тхъауегъэпсэу.

Зэхэзыщагъэр
ыккы кыдэзы-
гъэккырэ:

Адыгэ Республи-
кэм лъэпккэ
Іофхэмккэ, Іэккыб
къэралхэм ащы-
псэурэ тилъэп-
кыгъэхэм адырлэ
зэпхыныгъэхэмккэ
ыккы кыбар
жъугъэм иамал-
хэмккэ и Комитет
Адресыр: ур. Кре-
стьянскэр, 236

Редакциер

зыхъытхэр:

385000,

кк. Мыекъуапэ,
ур. Первомайскэр,
197.

Телефонхэр:

приемнэр:

52-16-79,

редактор шъхьалэм
иапэрэ

гуадзэр:

52-49-44,

редактор гуадзэр-
пшгъэдэккыжъ зы-
хырэ секретарыр:

52-16-77.

E-mail:

adygvoice@mail.ru

Зыщаушыхъаты-
гъэр:

Урысые Федерацием
хэутын Іофхэмккэ,
телерадиокъэтын-
хэмккэ ыккы зэлъы-
Іэсыккэ амалхэмккэ
и Министерствэ
и Темыр-Кавказ
чыплэ гъэлоры-
шлэл, зэраушыхъа-
тыгъэ номерыр
ПИ №ТУ23-00916

Зыщыхаутырэр

ОАО-у

«Полиграф-ЮГ»,

385000,

кк. Мыекъуапэ,
ур. Пионерскэр,
268

Зэккэмккы

пчъагъэр

4046

Индексхэр

52161

52162

Зак. 2872

Хэутыным
узщыккэтхэнэу щыт
уахътэр
Сыхъатыр 18.00
Зыщыккэтхэгъэхэ
уахътэр
Сыхъатыр 18.00

Редактор

шъхьалэр

Дэргэ Тимур

Редактор

шъхьалэм

иапэрэ гуадзэр

МэшлІэккы

Сайд

Редактор

шъхьалэм

игуадзэр —

пшгъэдэккыжъ

зыхырэ

секретарыр

Хъурмэ Хъусен

Гандбол

Джэнчэтэ Султлан
фэгъэхьыгъ

Адыгеим игандбол лъа-
псэ фэзышлыгъэ Джэн-
чэтэ Султлан фэгъэхьы-
гъэ шлэжэ зэнэкъокъу
шышхъэлум и 29 —
31-м Мыекъуапэ шы-
ккэшт. Зэлуккэгъухэм
команди 4 ахэлэжъэшт.

Баку, Краснодар, Ставрополь,
Мыекъуапэ ягандбол бзылфы-
гъэ командэхэр зэдэшлэштых.
Адыгэ къэралыгъо университе-
тым физкультурэмрэ дзюдомрэккэ
и Институт зэлуккэгъухэр шы-
ккэштых.

Ккэлэцлыккэу футболыр

Мыекъуапэ щэккэ

Ккыблэ шъолпырымрэ Темыр
Кавказымрэ яккэлэцлыккэу фут-
бол командэхэр Мыекъуапэ шы-
зэнэкъокъух. Апэрэ чыплэр кы-
дэзыхырэ Урысыем изэлуккэ-
гъухэм ахэлэжъэшт.

Владикавказ, Афипискэ, Ново-
российскэ, Крымскэ, Мыекъуапэ
якомандэхэр тиккэлэ щызэдэшлэх.
Адыгеим икомандэу А. Вольвач
зипащэр 8:1-у «Афыпсым» те-
ккылауагъ.

ФУТБОЛ. ПРЕМЬЕР-ЛИГЭР

ЦСКА-м бащэ членэ

Урысыем футболымккэ изэнэкъокъу хэлэжъэрэ коман-
дэхэу анахъ лъэшхэр зыхэт купым зичэзыу ешлэгъухэр
щыккылауагъэх. Ятфэнэрэ зэлуккэгъухэр зэраухыгъэхэр зэ-
фэтэхысыжъых.

Ккэлуххэр

«Терек» — «Арсенал» — 3:0,
«Уфа» — «Спартак» — 1:2, «Зе-
нит» — «Амкар» — 2:0, «Ру-
бин» — ЦСКА — 2:1, «Дина-
мо» — «Урал» — 2:0, «Торпе-
до» — «Краснодар» — 0:3, «Ку-
бань» — «Локомотив» — 2:1,
«Ростов» — «Мордовия» — 2:1.

Казань икомандэу «Рубиныр»
ЦСКА-м зэрэдешлагъэм футбо-
лыр зышюгъэшлэгъонхэр ягуапэу
лыпкылагъэх. «Рубин» теклоны-
гъэр кыызэрэдихыгъэм даклоу,
ЦСКА-м щешлэгъэ Натхьо Би-
барс ухъазырыныгъэ дэгъу кы-
зэригъэлъэгъуагъэр, пенальтиккэ
«Рубин» иккэлапчъэ Іагуаор зэ-
редидзагъэр кыхэтэгъэщых.

Нэклубгъор зыгъэхъазырыгъэр ЕМТІЛЪ Нурбий.

Чыплэу зыхъытхэр

1. «Зенит» — 15
2. «Спартак» — 12
3. «Динамо» — 12
4. «Краснодар» — 11
5. «Кубань» — 11
6. «Терек» — 10
7. ЦСКА — 9
8. «Локомотив» — 8
9. «Рубин» — 6
10. «Ростов» — 4
11. «Торпедо» — 4
12. «Мордовия» — 4
13. «Уфа» — 3
14. «Урал» — 1
15. «Амкар» — 1
16. «Арсенал» — 1

Я 6-рэ ешлэгъухэр

29.08

«Урал» — «Терек» — 18.00

30.08

«Мордовия» — «Торпедо» — 14.00

«Амкар» — «Спартак» — 17.00

«Арсенал» — «Кубань» — 20.00

31.08

ЦСКА — «Ростов» — 13.30

«Рубин» — «Уфа» — 16.00

«Локомотив» — «Зенит» — 18.30

«Краснодар» — «Динамо» — 21.00.

Шъуналэ тешъудз: мафэу зе-
шлэштхэр, уахътэу заублэштхэр
кыхэтэуытыгъэх.